

העולם הזה

**נכדו של שר הבטחון -
פטור מחובת הבטחון!**

**ידיב
של
סביא**

שוב תצלומים של לייזר שפי

יבוא העתון הנכבד שלכם לעבור אצלנו ויראה איך מוציאים לנו הנשמה עד ש' מקבלים הכסף, שלא יהיה אפילו חצי העבורה.

עקיבא נגאר, בארשבע

רא ברוך

ברצוני להפנות את תשומת ליבכם, במקרה ולא השגחתם בכך, שיושב ראש הכנסת הי' חש, ד"ר נחום ניר, אשר הופיע בשער עתונכם כאשר נבחר (העולם הזה 1118), מיהר לסטות מן הדרך הראויה להתנהגותו של יושב-ראש הכנסת. ביום החמישי שעבר הוא היה הדובר המרכזי באסיפה מטעם תא הפקידים של אח"ה—פועלי-ציון בתל אביב. לפי מה שנכתב ב"למרחב" דנו בסוגי המסיבה בדרכי העלולה לבחירות בהסתדרות. אפשר היה להשתתף בשמחתם כאשר לא נבחר יושב-ראש חדש לכנסת מטעם א"י, אך יוסף שפרונצק הפגוש היום על-מפלגתו, כפי שנכתב בהעולם הזה, וכוה צירי, לדעתו, להיות גם נחום ניר.

שמעון צרפתי, תל-אביב

שירות חובה

קראתי בענין רב את מאמרם על עליית יעל דיון (העולם הזה 1119) והתפלאתי עד מאוד, שרואים עתונכם הודיע את הפרטים הכתובים אודות יעל, מצא לצאת במאמר הגנה מאין כמותו, ומדוע, האם משום ש' כולם סמכים להשתתף או משום ש' הן נמנות עליה הכותב באלו? אשר ליעל עצמה, מדוע עליה להחליט שזו אינה אוטוביוגרפיה? הקטעים שקראתי עד כה הם אוטוביוגרפיה מצינית יעל דיון, וחכרובי רס אותם הפרטים הקטנים שרצוני שהקהל הרחב לא ידע אודותם בדיוק. עליו, כידוע, לכתב, היחה בדיוק באותו נוער תלצני שידע דובר ולא להגשים.

אולם המרגיו בכל הפרשה הוא שיעל מוציאה לנו על שרות בנות בצה"ל, כך נראה הדבר למי שרק היה בכנסים הספורים יות של צה"ל, ובהם שרואים בתו של ה' מסכ"ל לשעבר, שהיא לא ספק נשפטיא מספיק רשמית בחוץ-לארץ, היכן שלא ידו עים מעלליה האמיתיים, דווקא היא המספרת לעולם הרחב על שרות הבנות בצה"ל, שלא לזכר על כך שיעל שירתה בצה"ל הובר פחות משירותה בצבא האו"ם או הקורפורציה הפולמוסית.

הנכון הוא שיעל פקחית בצורה בלתי רגילה, אבל הבוח סניא? האם תפסירכם לעורך עגרות מסנות של יעל דיון?

אחת משישים הבנות בצדיף הגדול של איראל רון בצה"ל, דינה ליון, ירושלים

קראתי את מאמרם על ספרה של יעל דיון, ואני חושב שנישחכם הני אויביוטיו ביה בהחלט. אבל זה שאדם בכנסים אחד בעית-הלשון, בה נכתב הספר, אפשר היה למנוע, זה לא נכון. לתרגם היתה צריכה יצאנית ולא דברית. אני לא קורא לזה יצאנית, לחברה קוסמופוליטית בארצות המערב, אני קורא לזה סוביוז פרובינציאלי. יש הרבה עמים קטנים שארצם היא קטנה ושפתם ותרבותם היא רזה. למרות זאת צעיריהם יוצרים בשפתם ובוניס את תרבותם ולבסוף בקשר למסגרת הכללית ש' הנעשים אליה. ואני, שואל, האם אפשר ל' הצדיק את אליה, את העליפות והברירה מהחולות? כי מה שהצעירים מסוגה של יעל דיון עושים זה לא מרד, אלא עריקות. חיל לשעבר, תל-אביב

...כל הכבוד ליעל דיון ולו רק בשל אומץ ליבה לפרסם פרטים הנוגעים באישי ויותו של אחד האישים הפופולריים ביותר בעולם.

שבתי קדוש, חיפה

רוב מהומה על לא מאומה — כך הייתי מנייר את הספרה שקמה סביב ספרה של יעל דיון. יש לי ספק רב, אם היה שמה של המחברת שם אחר מאשר שמה של יעל, אם מייחזה בכלל היה כיום על הספר. צ. רינת, תל-אביב

רצח העריה

מתי תרפו מלדוש בענין מלווה העליה, ומתי תחללו להתנרות בלשון שנונה וחריפה, התנרות בה אתם משרתים כעצם את המשמר הנוכחי? אמנם סעלכם כביר הוא, אך לא יכירונו מקומו במדינה של אנרכיה וחוס, כי איש אינו שומע ואינו מניב על מה שכותבים.

יוסף אסולין, אשקלון

האשים את בוגוריו ושותפיו כי יזמו את הפירסום העצומה סביב העליה (העולם הזה 1120), רק כדי לגרום בעקפיו להפ' סקתה, זו אינה רק האשמה מאקבילית, אלא גם הלוקה מחמאה מיותרת. איני מאמין ישנם מוכשרים עד כדי כך.

מ. משה, חיפה

מנהיגי מס"י מוספים חטא על פשע, אחרי שנרמו בפיספוטיותם היהורניי לרעש שהביא להפסקת העליה, הם שוב פותחים בצעקה: תפסו את הנגב — לא הנאומים הפסיקו את העליה, אומרים הם, אלא הפירסום שעשו לה העתונאים הורים שנהרו לוינה לכסות את נהירת העולים מרוסניה. יש לי שאלה למנהיגים אלה: מי שלח את עתונאי העולם לוינה על-מנת לכסות את בוא העולים? כלום לא נעשה הדבר ביומנה של ממשלת ישראל? כלום לא שלחה הפני בית היהודית המאוחדת על תשובתה תור נאים אמריקאים לוינה על-מנת שיכתבו כתבות אשר יכבירו את זרם התרומות? כלום לא שלחו בכורי עתונאים ישראליים לוינה לאותה מטרה? סובס על כן שיופיקו להשמש בתירוץ מפני זה שרק מנכיר את אשמתם.

ד. א. תל-אביב

העברית אינה מכירה את המילה פינס, המופיע במאמר רצח העליה. ארבעא, היא סולדת ממנה ומשכמותה. בעברית אפשר ללחץ ולדמדם, לנבב דברים ולסחוט ספל, לפנסו אפשר רק כנעה המונית (סלנג) שאינה מקדמת את הרינסאנס התרבותי הי נכסף אינה מקילה על המועקה והמחנק מהם נמלט עמוס קינו.

ראובן קריץ, מולדת

עדים ביער

מצאתי את כתבתו של שלום כהן על פועלי הרחק (העולם הזה 1120) מאלפת ומ' קורית. כתבה זו העלתה בכורני את כתביו תיכם הגדולות על נושאים כמו נכית כספים באמצעות תרומות למען מוסדות, שאיש אינו שואל לשמם, וכו' את יומי של העני כפי שהשתקפו בעיני חברי המערכת ששחקו את התפקידים הראשיים. מה שמעניין אותי לדעת הוא, מי הוא שידע על הופעתו של שלום כהן באותו יום נשום וקודר בלשכת העבודה, על-מנת לצלמו כשהוא מגיש ל' פקיד את הפתק?

אליהו אמיר, טבריה

צלם המערכת שליווה את פועלי הדחק לצורך צילומים מבני שיוחה את שלום כהן כחבור.

סוגיסוף עושים אנשי העולם הזה פעולות חיוביות לבנין הארץ ונוטעים עצים ביערות הקרוהקייט.

ברוך שביב, תל-אביב

כתבתו של שלום כהן על פועלי הרחק, חושפת עולם חדש ובלתי מוכר כמעט ל' תושבי הארץ הוותיקים. אני סבור שטוב יעשו הקוראים אם אחרי שיגמרו לקרוא כתבה זו, יצאו בעצמם לעבוד יום יומיים במחיצתם של פועלי הרחק, ואז יכירו יו' תר טוב של מ' ישראל האמיתית, השונה מכפי שהיא נראית בחיוב דיונוף או בחני' גות העשור באילת.

א. ברוך, תל-אביב

קראתי בעתון שלכם כותבים שפועלי דחק לא עושים עבודה טובה, ישלים בזמן יצצרי' בים לעבוד ומנצלים את הכסף של המדינה.

חפור הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה:
רוב איתו

עורך תכנית:
זקי

צלם המערכת:
אריה קרו

עורך כיתוב:
טילבי קשת

כתב בכיר:
צלי תבור

חברי המערכת:

משה ברדיון, שיע נלור, יליר גליי, רודר וורוביץ, רותי ורד, אבוהם חרסון, יוסף אברמשרי, אביבא ססו, עמוס קינו, שלמה קרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

22.2

יתכן לקבל כרטיס-הנחה מבתי-קולנוע, ולא יתכן להסכים כי שחקנים, המרחיחים את לחמם בקושי בויעת-אפם, יערכו הצגות-חינם לילדי-עתונאים.

כי אדם בעל רצון רע יוכל לחשוב, חסיד-לילה, כי זהו ניצול עמדת-כוח ציבורית למטרות פרטיות.

★ ★ ★

אפשר היה להשתוק, אילו היו אלה תור פעות בודדות, אולם הן מייצגות תהליך מדאיג, אשר מוטב לעתונאים האחרים. לתת עליו את דעתם.

עתונאים מטיילים בעולם על-חשבונן של קבוצות-אינטרסנטים, אשר העתונות נדרשת לדוח באופן אובייקטיבי על מאבקהן. וזה אינו בריא.

עתונאים בעלי משכורות שונות למדי, מכהנים באותה שעה קצצני יחסי-ציבור של מוסדות ציבוריים ופרטיים לרוב, עור' כים כתבי-תעמולה ומקבלים בצורה אחרת משכורות שניות והענקות מגורמים אשר העתונות חייבת לדון על מעשיהם באופן אובייקטיבי. אמנם נתקבלה פעם החלטה נגד נוהג פסול זה, שלא בוצעה מעולם.

אולם חברה השוכרת עתונאי בעל-שם כ"דובר" שלה, האם ייפלא הדבר אם היא מקלה, בסתר ליבה, כי העתונאי הזה ינצל למענה השפעה וקשרים שמקנה מקצועו? בקרב העתונאים עצמם מתהלכות שמועות מוזרות על כך שתתון פלוגי השמיץ מפעל מסויים, מפני שאותו מפעל שכן עתונאי של עתון מתחרה כדי לנהל את יחסי-הציבור שלו. אני מקוה שזו שטות — אולם איך נוצר מצב בו שמועות כאלה מוצאות מאמינים? מה היינו אומרים אילו נודע לנו כי ציבור השופטים, למשל, מקבל הנחה במר עדוני-לילה, או שמותר להם לעבוד כיועצים של חברות מסחריות?

לוי סלמן

המולם הזה

רחוב וליקסון 8. תל-אביב, טלפון 26785, ת. ד. 136. טען למברקים: "עולמפרט". המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס שמש שחם בע"מ, ת"א, טל. 31139. חהפצה: דוד טרפל ובניו, תל-אביב. חמערכת איננה אחראית לתוכן חמודות.

כמוך וככל אדם גורמלי אחר, איני אוהב אנשים הנדחקים אל ראש-התור ליד קופת' הקולנוע. איני אוהב נכבדים למיניהם, ה' מנספים בתעודות שונות והניגשים אל הקופאי בחיוך אוהלי של חשיבות. גם איני אוהב אנשים המקבלים את שרותי' הולת בהנחה, מבלי כל סיבה סבירה. לכן הופתעתי לקרוא חוזר של אגודת העתונאים בישראל, מלפני שבועיים, בו נמסר לחברים כי הושג סוף-סוף הסדר עם בעלי בתי-הקולנוע. מהיום והלאה שוב אין העתונאים חייבים לסבול כיתר בניהם-הזמן לפי הסדר זה, יוכל כל עתונאי להזמין טלפוני שני כרטיסים לכל הצגת קולנוע, במחיר מול של 800 פרוטה.

שילב — הדבר אינו נוגע למבקר-סרטים או לעורכי מדורי קולנוע, המצוי ידיום ממלא בתעודות מיוחדות אשר מקנות להם כניסת-חינם לכל סרט. כי לגבי אלה, אין הביקור בקולנוע בחוקת תענוג. המדובר בסתם עתונאים. ואני מרשה לעצמי, בכל ה' נימוס החברי, לשאול כמה שאלות בנידון.

★ ★ ★

שאלה מס' 1: כמה זה מגיע לנו? טוראי בצה"ל, המשתכר 15 ל"י לחודש, משלם עבור כרטיס קולנוע מחיר של 825 פרוטה. איך זה מחיר-ההנחה, אלא מחירים של מקומות רעים, בשורות הראשונות באולם. כתב מתחיל משחקר, לפי תעריף אגודת העתונאים, משכורת-מינימום של 350 ל"י לחודש, אם הוא רחוק. זוהי משכורת אשר 80% מאורחי ישראל — צרכני העתונאים והנושאים לכתיבתם — אינם מעזים אף לחלום עליה, גם כשיש להם כמה ילדים.

אם כן, מדוע זה מגיע? מה מעמיד את העתונאי מעל לציבור אותו הוא צריך ל' שרת? מדוע לא ישלם העתונאי מחיר מלא?

★ ★ ★

שאלה מס' 2: מדוע הסכימו בעלי הקול-נוע לסידור זה?

נניח לרגע שבעלי-הקולנוע לא נאחזו ב' אופן פתאמי באהבה עזה ובלתי-רציונלית לעתונאים. איזו סיבה אחרת תיתכן? איני רוצה לשער כי פעל כאן רצון לשחד ציבור בעל-השפעה, שימנע, למשל, מלמ' תוח ביקורת על הסדרים הפגומים. האדישות והרשלנות הפוגעים עדיין בהנאת המבקר בכתרי-קולנוע כה רבים. או שיתמוך, למשל, בדרישות החוזרות והנשנות של בעלי-הקול-נוע מן הממשלה, בענין מתן רשימות חדשים, קביעת מחירי-הכרטיסים ומסיהם.

איני רוצה גם לשער כי פעל כאן הפחד מפני ציבור העתונאים, מעין מחשבה: אם נסרב להם, מי יודע איך ידפקו אותנו? אולם אם כל זה אינו נכון — נשאר הענין בגדר תעלומה.

★ ★ ★

אני רוצה לעזור כאן בכל הרצינות את בעית המוסר העתונאי. העתונאי הוא בעל השפעה רבה. הוא מופקד על מכשיר בעל כוח אדיר. זוהי אחריות גדולה. אין היא צריכה ל' הוביל אותו כביסון של ממשל טוטאליטארי, בנוסח חיים כהן, של השלת פיקוח ממלכתי (היינו: של מפלגת השלטון) על העתונאי. אבל היא צריכה להמריץ אותנו לפקוח את עינינו ולמחות על עצמנו ביקורת עצ' מית לפחות כחומרת-ביקורתנו את הולות. לא יתכן כי ציבור העתונאים יקבל זכויות-יתר מקבוצה של אינטרסנטים — מן יערער הדבר את אמון הציבור. לא

לפני חודש נידונו שדוש צעירות ישראליות בעזה החמש שנות מאסר על הסתננות לשטח המצרי. אחת מהן היתה אהובה רגנית, שעתונאי מצריים כינוה בתואר "המרגלת היפהפיה". בשנים האחרונות לפני שהסתבכה בהרפתקה זו, כתבה אהובה יומן על קורותיה ולבטיה, העומד להתפרסם ב"העולם הזה".

יומנה של אהובה

הוא מיסמך אנושי המעורר למחשבה — וידויה שי צעירה, בת משפחה ירושלמית מכובדת ממוצא כורדי, פקידה במשרד ראש-הממשלה, מועמדת לקצונה בצה"ל, אשתו של קצין צנחנים שהתגרש ממנה, צבירת המעורה בארץ שהתדרדרה בהדרגה מחיים מסודרים לחברה מופקפקת — עד שהגיעה להרפתקה שיצרה תקרית בינלאומית.

בפרסמו יומן זה, מקווה "העולם הזה" להפנות את תשומת-הלב הציבורית ללבטי חלק מסויים של הדור הצעיר, שהתדרדרותו מסכנת את עצמו ואת המדינה.

הוֹקוּס בּוֹקוּס

ראש הממשלה ושרי הכתות, ש
הוא גם שר החוץ ושר הכלכלה, יוכל להתחרות עם מיטב הקוסמים בעולם. לא פעם הוא מכניס לכובעי הטבלת החלוצי שלו סמרטוט בלוי, ומוציא מתוכו בתרועעת נצחון שפן גדול ושמן. לרוע המזל אין שפן זה ניתן לאכילה או לכל שימוש אחר.

השבוע חזר על להטוט זה, להניח את כולנו.
היו ימים כאשר חזר ראש הממשלה על דברי בלעם המנוח. הוא הכריז כי אנו "עם לבדד ישכון, ובגויים לא יתחשב". גורל אכזרי דן אותנו, כדבריו, לחיות כל ימינו ללא ידידים וללא שותפים. היתה זאת תורה נוחה מאד, והיא הפכה מראש את כל כשר לוגית מדיניות החוץ הישראלית להגשמה עילאית של רצון האלוהים.

אולם ראש הממשלה, למרות 73 שנותיו, אינו דורך במקום ואינו קופא על שמריו. אדרבא. מדי פעם הוא מתקדם עד כדי אמירת ההיפך ממה שאמר יום לפני כן. ובכן, שוב איננו עם בודד. גורלנו הש"ת, תנה, הודות לחסד אלוהים וכשרונה הפלאי של ממשלתנו. אין לנו ידידים? אין לנו שותפים? הקץ להשמצות! המצב הפוך: "טר" בי המנהיגים הצעירים המתונים והמסורתיים לעמם בהודו, בייפן, בוויאטנאם, בקמבודיה, בלאוס, בצ'יילון, בבורמה, בניגריה, בגאנה, בסודאן הצרפתית, בחוף השנהב, בטנגאניקה ובעוד מדינות חשובות ובעלות משקל רב, שבמכתחן אינו מונה אותן, כל אלה נמ"שכים לישראל.

הנה השפן יוצא מן הכובע. ישראלי — מרכז עמי אפריקה ואסיה! ישראל — המנהיגה הפוליטית והחברתית של שתי יבשות! ישראל — המורה הדגולה אשר עמי הי"מחר עולים אליה כנגד בחרדת יקודש!

הוקוס-פוקוס — איזה תמונה מקסימה! כמה נחמד להשוב שאנחנו כל כך נהדרים, עד כי איש אינו יכול לעמוד בפני קסמינו!

פני שננעץ את שינינו בשפן זה, הבה נגיד כמה מלים טובות. כי יש מה ל"שבח בשבח זה.
ממשלת ישראל עשתה כמה פעולות חיוביות, מעין גישושים ראשוניים לעבר אפריקה המתעוררת. היו אלה הצעים הירוקים היחידים ששמחו בשנים האחרונות על העץ היבש של משרד החוץ.

החישונים שהושגו היו צנועים, והם לא הושגו באמצעים פלאיים. חלק מהם היה רציני, וחלק בלתי רציני בהחלט.

הפעולה הרצינית נעשתה בשטח הכלכלי. ישראל הציעה לעמים החדשים הענקות וה"טבות" שלא יכלו להשיג במחיר כה זול בשום מקום אחר. הדבר נעשה בלי חשבון כלכלי, מתוך מגמה פשוטה לקנות אתה פוליטית כלשהי. אני סבור שהיה זה קו נכון.

כך הוקמו כמה חברות משותפות באפריקה, ובוצעו פעולות כלכליות מסוימות בבורמה. העמים החדשים, הזקוקים באופן נואש לתון ולמומחים, שמחו לקבל חלק מן הדרוש מישראל — כמו מכל מדינה אחרת. אם ישראל היתה מוכנה לתת שר"תים אלה בחינם, או במחיר אפסי, רק על מנת לרכוש קשרים, הרי נתקבלה התרומה בברכה. מישראל הקטנה והרחוקה בחדאי שלא היתה צפויה שום סכנה של שיעבוד וחיריה חתרנית.

זה החלק הרציני. החלק הבלתי רציני הוא אופס הסמינרים היור"דים על ישראל לפרקים. אין קל מלאכה סמינר כזה. דרוש רק כסף. אם הינו לאגודת תופסי הכלבים בתל-אביב מאה אלף ל"י מיותרות, תוכל לארגן סמינר בינלאומי לתפסית כלבים. אין כל קושי למצוא בניגריה ובקמבודיה, בקונגו הבלגית ובצ'יילון, מאה צעירים שחורים

גם זו לטובה. אולם מכאן מרחק עצום עד להתאורות הגלגלת של ראש הממשלה, כאילו המוני אפרואסיה צובאים על שערינו וקוראים "הידד!"

נאום בכנסת יכול חברי ממשלה, וגם ראש ממשלה, להפריז קצת בהישגיו. אין זה חורג מכללי המשחק. כל עוד הגואם עצמו יודע כי דבריו אינם רציניים, וכל עוד ידוע הדבר למאזינים, אין כל רע בכך. אולם מדברי ראש הממשלה באותו נאום מתקבל הרושם המדכא שהוא מתכוון לדבריו ברצינות גמורה. הוא העמיד פנים כאחד המגלה תגלית. הוא הכריז על עצמו כעל נביא השיחור האפריאסיתי: "אני יודע איש המחשיב יותר ממני עמי אסיה ואפריקה. השתחררות והתעצמות עמים אלה היא, לדעתי, המאורע המרכזי, הגדול והמכריע של המאה ה'20'."

חמורו של משיח דויד

וכאשר ראש הממשלה טוען בכל הרצינות, באותו מעמד, כי כל עמי אסיה ואפריקה (מלבד הערבים השפלים הווממים לכלותנו), רואים בנו את מרכזם הרוחני, וכי מבצע"סיני הוא שרכש לנו את אהבתם הניצחת — הרי מתגנב ללב החשד כי ראש הממשלה פשוט אינו חי בעולם הזה, אלא במציאות שהיא פרי המצאתו האישית הפוריה. לראש הממשלה חסר המונע הי"בלתיאמצעי עם המציאות. חסר לו אפילו הרושם השטחי שאפשר לרכשו תוך כמה שניות עם מני"היגים אפריאסיתיים כאו"ם ובי"בורות זרות. הוא ניזון מן הרו"חים הוורודים של אומריקניזם בשרות החוק, הכותבים את אשר ראשי הממשלה רוצה לקרוא.

דו"תים אלה, יחד עם דבריהנועם של אורחים אדיבים שבאו ארצה על חשבון ממשלת ישראל, אינם תחליף לידיעת המ"ציאות. המציאות היא כזאת: בעולם קם כוח גדול של עמים משתחררים, המחולק בין שלושה מרכזים — הכוח השחור של אפריקה הכרשית, הכוח השחום של המרחה

לבנות על תחביב תמים זה תלי תלים של אשליות פוליטיות.

י הנה העובדה המכרעת: שום מני"היג אפריאסיתי לא ביקר בישראל, מ"אז החל המאבק המצריישראלי עם התקפת צה"ל על עזה בפברואר 1955. אף לא אחד. המנהיג הגדול ביותר של אפריקה הוא קחאמה אנקומה, משחרר גאנה. הוא היה בקאהיר, ונשא כלה מצרית. הוא לא בא לישראל.

המנהיג השני הוא סקו טורה, משחרר גינאה. הוא לא בא לישראל. **שום מנהיג אפריקאי לא בא הנה. מאז ביקורו האחד והיחיד של או"ם, לפני שנים רבות, לא בא הנה גם שום מנהיג אסיאתי. בעוד שקאהיר הפכה לבירה ביני"לאומית, ומנהיגו אפריאסיתי עובי"רים בה כמעט בהמוניהם, נשארה ירושלים מכוי סתום ומיותר.**

ממשלת ישראל הצליחה להביא הנה עס"קים ממדרגה עשירית, וגם כמה אישים בודדים ממדרגה שניה, שלא התנגדו לראות ארץ מעניינת על חשבון ממשלת ישראל.

הערבי, והכוח החוסה בהב של אסיה המ"רחית. כוחות אלה מתחרים ביניהם בכמה הזיתות, אולם בזירה העולמית זה כוח אחד ויחיד.

זוהי חזית צבעונית, והיא אנטי-אירופית. מלחמת השיחור שלה נגד הגזע הלבן טרם נגמרה, אלא נמצאת בעיצומה. שטחים אדירים באפריקה, ושטחים חשובים באסי"יה, עודם מחכים לשיחרורם מעול כובשים קולוניאליים — וכל החזית האפריאסיתית האדירה רואה את עצמה שותפת לתהליך זה.

ראש הממשלה צודק באמרו, כי זאת תהיה המהפכה העיקרית של המאה ה'20. תהיה זאת מלחמת-איתנים של שתי יבשות מת-עוררות נגד שליטי האתמול. נגד אפריקה הדרומית, הגזענית, נגד הבריטים בקניה, ברודזיה, בארץ-ניאסה, באוגאנדה ובטאנז"גאייקה. נגד הצרפתים באלג'יריה ובכל אר-צות הסודאן. נגד הבלגים בקונגו. נגד ה"הולנדים באיראן. נגד הספרדים בחוף ה"אטלנטי והפרוטוגאליים בגואה ובמוזמביק. נגד האמריקאים בכל מקום שהם יילצו לתמוך בבני-בריתם האטלנטיים.

איפה תעמוד ישראל במאבק זה?

אפשר להתחכם עם 119 עסקני-מפלגות בכנסת, אבל אי אפשר להתחכם עם מהפכה עולמית. כאן דרושה הכרעה, לכאן או לכאן.
מבצע"סיני הוציא את ישראל אל מחוץ למחנה. כל אדם אפרי"אסיאתי יודע כי ישראל פעלה בשותפות עם שני העמים הקולד"ניאלים המאוסים ביותר באפרי"אסיה, הצרפתים והאנגלים. כל עמי אפריקה ואסיה הצביעו אז נגד ישראל. כי המבצע היה ונשי"אר תועבה בעיני כל אדם שחור ושחום. ואם כן גוריון אינו יודע זאת, הריחו חי על הירח.

בהצבעה על אלג'יריה, כאשר אפילו אמריקה נמנעה מהצבעה, הכריע הקול הישראלי לטובת צרפת המשעבדת — נגד החזית המלוכדת של כל עמי אפריקה ואסיה המ"שוחררים. היא התיצבה במרכז המחנה ה"קולוניאלי.

יתכן כי ממשלה אחרת בישראל היתה יכולה לפתוח דף חדש, לקנות במרוצת השנים אחיזה אמיתית במחנה זה. אולם כן גוריון כלל אינו חולם על כך. עוד באר"תו גאום הכריז בפירוש, כי "אין אנו מתכוונים להדק את קשרינו עם עמי אסיה ואפריקה על חשבון ידידותנו עם עמי איר"פה ואמריקה!"

כאן קבור השפן. הוקוס-פוקוס — והוא איננו. ממשלה זו אינה יכולה להיכנס ל"מאבק נגד אמריקה, צרפת ובריטניה, כי היא זקוקה להם במלחמתה נגד הערבים. היא חיה על חשבון הכספים הוורמים אליה מארצות אלה. היא רואה את עצמה כענף מן האילן האירופי. כאשר פרצה לפני שבו"עיים מלחמת השיחור בארץ ניאסה, הת"יבנו העתונות הישראלית וקול"ישראל בי"אופן אוטומאטי ממש מאחורי שלטון הריכוזי הבריטי. בהכרה ובתה-ההכרה הם מזוהים את עצמם עם השליטים האירופיים בכל מקום, מאלג'יריה ועד לקונגו.

המדיניות העולמית אינה בימה ללהמוטי קוסמים. אי אפשר ליצור בה יש מאין. אי אפשר להפוך בה סמרטוט לשפן. מי שרוצה להצי"טוף למחנה האפריאסית, חייב לשלם את מחיר כרטיס-הכניסה. וכל עוד אין צמרת ישראל מוכנה ומסוגלת לשלם מחיר זה — אל נא תנסה לאחו את עינינו בחוקים פוקוס.

הטלפון צילצל... פולה בן-גוריון היתה על הקו... הסמל התורן מיהר במכונית מיוחדת פרוטקציה לנכדו

היו מעיזים לבקש עליהם להתקבל לעתודה האקדמאית, הגיש יריב בקשה. הוא הצהיר אקדמאית, הגיש יריב בקשה. הוא הצהיר כי הוא רוצה להמשיך בלימודיו בקורס ל-ארכיטקטורה בטכניון בחיפה, ולאור זאת הוא מבקש לדחות לו את המשך שרותו הצבאי.

ככל אלה שהגישו בקשות להתקבל לעתודה תודה האקדמאית, גויס יריב עם סיום שנת הלימודים שעברה לצה"ל. הוא עבר את חדשי הטירונוט במסגרת הנח"ל ככל סירון אחר. לדברי יריב עצמו, הוא נתקל בת-קופה זו בעובדה, שלא תמיד משתלם להיות נכדו של ראש הממשלה ושר הבטחון. מד-ריכוז ומפקדיו התייחסו אליו בחומרה מופ-רות. "אתה חושב שאתה הנכד של בן-גוריון, אז מותר לך הכל?" היו גוערים בו במקרים בהם טירונים אחרים לא היו זוכים לכל הערה. "בן-גוריון קורע אותנו, או אנחנו נקרע אותך" היו לועגים לו ומטי-לים עליו עוגשים מיוחדים.

אולם יריב ידע כי הסבל לא ימשך זמן-רב, ובתום תקופת הטירונוט, כשהחילים האחרים ימשיכו בסיירות אימונים מפרכות, ייצא הוא ללמוד בטכניון. כדי להבטיח זאת, נרשם יריב לבחינות הכניסה לטכניון.

כרגיל היו כמאה מועמדים לפקולטה ל-ארכיטקטורה. מספר המקומות בפקולטה זו הוא קרוב לארבעים. המועמדים שנלחמו על המקומות היו צריכים להוכיח את הצטיינותם, לעמוד בשלוש בחינות: במתמטיקה, ב-פיזיקה ובציור. מי שנכשל באחד מהמקצו-עות, איבד במחירי את הסיכוי להיכנס ל-פקולטה. יריב לא היה יכול להרשות ל-עצמו להיכשל. הוא בכלל לא ניגש לאחת הבחינות, נבחן רק במתמטיקה ובציור. ב-עתודה האקדמאית נלחמו כעשרים תלמידים על חמשת המקומות במסגרת העתודה ש-הוקצבו לתלמידי הארכיטקטורה. יריב היה ביניהם. אחרי הבחינות ציפה הוא בקוצר-רוח לתוצאותיהן.

הוא היה בטוח שהכל ילך חלק, כתב הביתה כי בתאריך סיום הטירונוט הוא יח-זיר את התפסים ויבוא הביתה. אלא שביום בו קיבלו אלה שהתקבלו לעתודה האקדמאית את ההודעה להתלוצץ במתנה-השיחורור, לא קיבל יריב הודעה כזו. תחת זאת הוא הועבר עם חיילים אחרים למחנה-מערב, בו ממתנים בוגרי הטירונוט להצבותיהם ליחידות השונות. כששאל מה בנוגע לשחרורו, נמסר לו כי מאחר ולא הגיש בחינה אחת לטכניון, לא התקבל למוסד, וממילא נדח-תה בקשתו להצטרף לעתודה.

יריב היה נסער מאד. הוא הסתכל בקב-אה בחבריו שזכו להתקבל לעתודה והשתח-ררו, בשעה שהוא נאלץ לעבוד בעבודות סניטציה במחנה, לנקות בתי-שימוש ולשחוף רצפות. יריב לא הבין מה יכול למנוע את קבלתו של נכד שריהבטחון וראש הממשלה לטכניון לעתודה. עוד באותו ערב שלח פתק בידי חייל שיצא לחופשה אל הוריו. בפתק ביקש מהם יריב לריב את ריבו.

★ ★ ★

נסיעה רחופה במכונית

יריב בעצמו לא תיאר בדמיונו מה תהיה השפעתו של הפתק ששלח להוריו ומיהר מידת הדחיפות שתוקדש לעניין. למח-רת בערך יצא הוא להפיק את ממירותו עם חבריו בחנייה בסרט קולנוע במחנה הסמוך.

אותה שעה צילצל הטלפון בחדרו של ה-צקין התורן במחנה בו היה יריב. "הלל, מי מדבר?" שאל הקצין התורן. "כאן מד-ברת פולה בן-גוריון." היתה התשובה. הק-צין חשב שמישהו חומד לו לצון. אולם כשחזרה ההודעה ופולה ביקשה: "תנו לי את יריב בן-אליעזר", החלו מיד חיפושים קדחתניים ברחבי-המחנה, על מנת למצוא את יריב. הסמל התורן התרוצץ בכל המחנה כדי למצוא. כשלא נמצא במחנה, ומישהו אמר: "אולי הוא בקולנוע", נשלחו מכונות מיוחדות, והסמל התורן אץ למחנה הסמוך כדי להוציא את יריב מתקולנוע ולהביאו אל הטלפון.

השיחה שהתנהלה במשך כמה דקות בין השניים אינה ידועה. מה שידוע הוא כי בתום השיחה התפרץ יריב בשמחה החוצה, בישר לחבריו כי סידרו לו את עניין הכניסה

דוד בן-גוריון. אולם לנכדו הוא, נדחה השרות הצבאי לחמש שנים. ליד בן-גוריון נראה אלוף-משנה יששכר שדמי, בתקופה שלפני משי-פטו, כשמיאן תפקיד מרכזי באגף ההדרכה של צה"ל ובקורס זה.

אלה, ועלפי הישגי הלימודים שלהם בבית-הספר התיכון, נקבעת העדיפות לקבלה ל-עתודה האקדמאית. כמירון נקבעת עדיפות זאת לפי המקצוע אותו בוחר החייל להמשיך לימודיו. למרות שלכאורה חופשי כל חייל לבחור את הפקולטה או המקצוע אשר בו הוא מבקש ללמוד, קיימת רשימה של 11 מקצועות, שהבחרים בהם יקבלו עדיפות בקבלה לעתודה האקדמאית.

אולם גם אלה העוברים את כל הבדיקות והמבחנים במסגרת העתודה, לא יוכלו להח-קבל אליה באם לא יתקבלו מאיוז סיבה שהיא למוסד הגבוה בו הם רוצים ללמוד. ובשטח זה, של כניסה למוסדות אקדמיים, קיים לחץ גדול עוד יותר מהלחץ לכניסה לעתודה האקדמאית. בשנה האחרונה, למשל, הגישו יותר מאלף צעירים בקשות להתקבל כתלמידים לשנת הלימודים הראשונה בטכ-ניון. מהם התקבלו רק כ-425.

גם בטכניון קיים מוסד הנקרא בחינות-מיון, המאפשר לאלה המצטיינים בבחי-נות הכניסה לטכניון, להתקבל לפני אלה ש-הצטיינו פחות או נכשלו באיוז שהיא בחינה.

★ ★ ★

קריעה מוד קריעה

אשר החליט יריב בן-אליעזר, בי-השראת משפחתו, להצטרף לעתודה ה-אקדמאית, היה ברור שהוא יתקל בקשיים. יריב אינו תלמיד טוב. ההיפך מזה הוא הנכון. די לציין כי מתוך ששה מקצועות לימוד לישיבה בשלושה מקצועות, עבר בציון ה-נמוך ביותר את שני המקצועות הנוספים.

יתר על כן: בבית-הספר התיכון, בו לא הצטיין במקצועות הריאליים, למד יריב ב-מגמת הספרותית, שרמת הישיבה בלימודים הריאליים נמוכה מזו הנדרשת בבחינות ה-כניסה לטכניון. גם המקצוע שבחר ללמוד, ארכיטקטורה, אינו נכלל במסגרת המקצועות שתלמידיהם זוכים להעדפה בקבלה לעתודה האקדמאית. אולם אף על פי כן ולמרות כל הנתונים האלה, שרק תלמידים מעטים

על הצטרפות לגרעין ועל הליכה לקיבוץ. אמר הוא: "החלטתי שאם כבר ללכת לצבא, לא כדאי ללכת סתם, לפחות שיצא לי מזה משהו." כי השרות הצבאי הרגיל המצפה לכל יוצאי צה"ל נראה בעיני יריב ככובדו זמן לריק. הוא החליט להצטרף לעתודה הא-קדמאית.

★ ★ ★

קפיצת מכשודים

בעיני כד בוגר בית-ספר תיכוני מה-י השרות הצבאי מכשול רציני בדרך להמשכת לימודיו. שתי השנים ומחצית ה-שנה של השרות הצבאי מוציאים את התל-מיד משיגרת הלימודים. רק אחוז קטן מבין משותרי צה"ל חוזרים אל ספסל הלימודים אחרי סיום שירותם הצבאי.

כדי למנוע מצד אחד את הפסקת לימודי-הם של צעירים מוכשרים, וכדי להבין סגל קצינים בעלי השכלה אקדמאית, הוחלט לה-קים את העתודה האקדמאית. אלה המתקב-לים ליחידה זו, משוחררים משרות צבאי עד סיום שנות לימודיהם, או עד קבלת תוארם האקדמאי. תמורת דחיית-מועד השרות, מת-חייבים אנשי העתודה האקדמאית לעבור אי-מונים צבאיים, חתופשות שנות הלימודים שלהם, ולהחזיר את שרות-החובה שלהם לצה"ל בתום לימודיהם.

ברור שהכניסה לעתודה האקדמאית היא זכות שאינה ניתנת לכל אחד. כי איש ה-עתודה האקדמאית זוכה הן להמשך רצוף של לימודים, והן לתואר קצונה. בניגוד ל-מגויסים אחרים, הוא זוכה לכך שהוא מגו-ייעל לא כטוראי פשוט, הצריך לעבור את כל שלבי הסבל והאימונים הצבאיים, אלא כבעל תואר אקדמאי, קצין או מועמד לקצונה, העובר את שלבי האימון הבסיסי שלו לשיעורין תוך תקופת לימודיו.

מדי שנה בשנה מנסים מאות תלמידים לזכות בפריבילגיות של אנשי העתודה תא-קדמאית, אולם רק חלק מהם מתקבל. רק תלמידים טובים מאוד מגישים בקשות להת-קבל לעתודה. גם תלמידים אלה עוברים בחינות קפדניות. על-פי תוצאות בחינות

מקבלים את סיכת ה-מ.מ. המפורסמת במסדר הטיסות של קורס קצינים בצה"ל מדי ראש הממשלה ושר-הבטחון

אחד הראיונות הבולדים שהע-ניקה פולה בן-גוריון, רעייתו של ראש הממשלה, לעתונות, גילתה היא דאגה מריר-בה לעתידם של בני-משפחתה. אמרה פולה בראיון, שהצהרותיה בו עוררו סערה עקב גילוי-הלב הרב שהשתמע מהן: "חמשת ה-נכדים, שלושת הילדים של גאולה ושני הילדים של עמוס, אהובים על ראש הממש-לה ועלי מאד. ביחוד ברצוני ליחיד את ה-דיבור של מושיק, בן התשע, בנה של גאולה. אני חושבת שהוא יהיה פעם ראש-ממשלה. הוא כל כך פיקח."

אם למושיק בן-אליעזר, בנם השני של גאולה ועמנואל בן-אליעזר, הועידה פולה את תפקיד ראש הממשלה, הרי לנכד הבכור, בנם הבכור של משפחת בן-אליעזר, היא הועידה תפקיד אחר לגמרי, צנוע הרבה יר-תר. כשהתברר התפקיד שהועידה פולה ל-יריב בן-אליעזר (19), הנכד שאת שמו נטל כגיבוי כדי לחתום על מאמרו בפסבדון "סנאב" (שנל) יריב, באה לידי אישור גם אהבתם הגדולה של ראש-הממשלה ורעייתו לנכדם.

העניין החל כשהגיעה שעתו של יריב בן-אליעזר, נכדו של שריהבטחון ובנו של מנהל-המחלקה למתכות ועץ במשרד-הבטחון, להתגייס לצה"ל ככל שאר בני שנתונו. יריב, גבה-קומה, רזה וממושקף, בחור חביב וסמי-פטי בזכות עצמו, התכונן לשעה זו בהת-רגשות, ככל צעיר העומד להתחיל במבחן חדש בחייו. כבוגר בית-הספר תיכון חדש בתל-אביב, שהוא בית-התיכון המהנח לקראת הגשמה חלוצית, וכחניך התנועה הסאודית, ידע יריב בדיוק מה מצפה לו.

סיפר השבוע יריב לכתב העולם הזה: "חשבתי ללכת לנח"ל עם הגרעין שלי, ללכת לקיבוץ. ללמוד במשך הזמן מתמטיקה או סוציולוגיה, כדי ללמוד אחר-כך משהו ש-יועיל לי בחיים." אלא שזמנמה לפני ה-גיוס לצבא, חל מפנה בהשקפותיו של יריב הצעיר. יתכן שהיה זה בהשפעת הוריו או בהשפעת סבתו שהועידה לו תפקיד בדומה לתפקיד שהועידה לאחיו הצעיר — על כל פנים, יריב החליט לעזוב את תנועתו, ויתר

להוציא את יריב מן הקולנוע... כי הנה באה של ביא

לסכנין והעתודה, והעיקוב היה רק ענין פורמלי.

למחרת התברר כי הסכתא צדקה. כמו שהבטיחה לו פולה בטלפון, שוחרר יריב מזה"ל, הפך לסטודנט בסכנין, ומאחר שהתקבל לסכנין, התקבל למסגרת העתודה האקדמית.

אולם יריב, שלא הגיש בחינה אחת ל- סכנין, עובדה שבגללה לא התקבלים סטודנטים אחרים, לא יכול היה להתקבל כסטודנט רגיל מן המניין. הוא התקבל כשומע חופשי בלבד. בין כאלפים הסטודנטים בסכנין, יש רק כעשרים שומעים חופשיים.

עוד מועט מזה הוא מספר השומעים העומדים להתקבל לעתודה האקדמית. ה- עתודה נוגדת לקבל סטודנטים שלא מן המניין רק במקרים מיוחדים, וכשיש נתונים לכך שהתלמידים ייפכו תוך זמן קצר ל- סטודנטים מן המניין. לפי הדעות דובר זה"ל יש בעתודה האקדמית, מלבד יריב, רק שני מקרים נוספים של סטודנטים שלא מן המניין.

הסביר החודש דיקן הסטודנטים בסכנין, תובל, את תהליכי הכניסה לסכנין: "מקב- לים לסכנין לפי ציוני תעודת הבגרות וגו' סף על כך עורך הסכנין בחינות מיון מיר- דות, שהשתתפות בהן היא חובה על כל מועמד, במקצועות מתמטיקה ופיזיקה. בלי זה אי אפשר להיכנס. רק במקרים מיוחדים, אם חסרה למבקש בחינה במקצוע שאינו חשוב לו ללימודים, כמו היסטוריה, נותנים לו ללמוד כסטודנט שלא מן המניין מתוך הנחה שבמשך השנה ישלים את הבחינה החסרה. אולם מקבלים שומעים חופשיים רק בפקולטות בהן המקומות שלהם אינם על חשבון סטודנטים אחרים."

למרות זאת התקבל יריב לסכנין ללא השתתפות בבחינה, שהיא חובה על כל מוע- מד, ולפקולטה בה הוא תופס את מקומו של סטודנט אחר.

★ ★ ★

לא צריך פרוטקציה

אב יכול מישוהו לטעון את הטענה ולומר: מילא, הבחור רצה כל כך ל- מוד, עד שהתפעלה פרוטקציה כדי לאפשר לו להמשיך בלימודים, הרי האמת הפוכה: יריב אינו מגלה כל רצון מיוחד ללמוד. מתוך ששה מקצועות עיוניים הוא קיבל בשלושת המקצועות החשובים: מתמטיקה,

מרחב החלל ותיאורו, ומבני ופרטי הבנין, את הציון ה- שפירושו ציון שלילי, שאינו מוכה את בעליו אף לא בנקודה אחת ל- ממוצע הציונים השנתי. בשני מקצועות, פי- זיקה ואנגלית, וכן בחינוך גופני, הוא קיבל את הציון ד, שהוא הציון הנמוך ביותר בו עוברים ולא נכשלים, ובמקצוע נוסף, דימוי בסיסי, הוא קיבל ציון ג'.

הוא גילה ולולו בעבודה ובהופעה לשע- רים, וקשה לתאר שבסוף זמן ב' יאסוף את מספר הנקודות הדרוש כדי להמשיך בלי- מודים. אולם למרות זאת, ולמרות שאחד מסעיפה הקבלה לעתודה האקדמית מצוין כי תקופת הלימודים היא תקופת מבחן, וההת- נגות וההתקדמות בלימודים הן שקבועות אם התלמיד רשאי להמשיך את שרותו ב- מסגרת העתודה, לא קיבל יריב כל הערה או גערה מיוחדת על כשלון בלימודים.

כאשר התבקש יריב על ידי כתב העולם הזה לאשר או להכחיש פרטים בסיפור אודות תירו, הוא לא התחמק.

מדוע כתב העולם הזה: פגשתי ביריב בחדר ברמות רמז שבחיפה ליד קרית הסכ- ניין. בחדר ישבו שני סטודנטים אחרים ולמדו. יריב ישב על הספה ואכל. ביקשתי ממנו לצאת החוצה ולשוחח ביחידות. הוא הסכים. הצגתי את עצמי בפניו ככתב הער- לס הזה. "אינני קורא את העתון, חוץ מ- רותי וילי גלילי," אמר הוא בחיוך לבבי. שאלתי אותו: "האם נכון שלא התקבלת תחי- לה לסכנין ולעתודה, ורק אחרי התערבות הסכתא שלך התקבלת?"

"אינני חייב לך דיווח שבון," השיב יריב ברוח טובה.

לאחר מכן אישר כי אמנם שלח פתק ל- הוריו אחרי שהודיעו לו כי לא התקבל לעתודה, וכי סבתו היא שצילצלה אליו ל- מחנה הוודיעה לו כי "העיקוב הוא פור- מלי בלבד."

"האם נכון שהתקבלת בפרוטקציה לסכ- ניין?" שאלתי.

"לא הייתי צריך פרוטקציה, ידעו שם מי אני," השיב יריב.

שאלתי: "איך אתה מסביר את כשלונך בלימודים?"

"התעצלתי ולא לקחתי את העניינים ברצי- גות," הודה יריב.

כאשר אמרתי לו כי הפרשה תפורסם ב- (המשך בעמוד 16)

במדינה

העם

גובי'מיסים ושוודריים

במשך שלושה ימים התנהלה מלחמת- העצבים בין אלוהים ובין ילדי ישראל: יהיה גשם? לא יהיה גשם? הילדים ניצחו.

שבעי תגיגות וויבולות, התכוננו אורחי ישראל לפרורים. אולם החג העתיק הצליח בכל זאת להוציאם מן השיגרה. ילדים בני כל הגילים — בני 1 עד בני 99 — ביקשו מחסה מצורת היום-יום בתוך עולם דמ- יוני של תחפושות. אמהות היסטוריות ב- שיכונן הסנובה הסרירו את התופרות, הו- מינו תחפושות במחיר 30 עד 50 לירות לילדיהן. גם בנשפי המבוגרים הפכו מנהלי- פנקסים לשוודריים נוצצים, בנקאים סולדידים לגואפים פאריסאים. מי שלא התחפש, לפחות חלם על התחפושת המתאימה לאופיו ה- אמיתי — זה שאינו מתגלה בשגרה האפורה. אך גם בימי החג לא הרקיע הדמיון תמיד מעל לבעיות אפורות. חתוני חיפה, שנת- בקשו לקשט את חלונותיהם באיחולי פורים, חלמו כמעט פה אחד על אותו הנושא: בנין מסההכנסה הופך לתיאטרון, לוי אשכול משתחרר את העם מן ההיסלום. הדבר נראה כחזון משיחי כה מהיטלם. עד שיום נשפית אוכליאדם לא יכלה להתחרות עמו.

מדיניות

חוות בטבריה

הסלפון מספר 81460- בניו- יורק צילצל. בצד השני של הקו דיבר קול בעברית. בשורתו היתה קצרה ותכליתית: הוא איים במתת על בעל הטלפון.

כעבור כמה ימים צילצל הפעמון בדירה שברחוב 62 מס' 27. המבקר היה צעיר דובר עברית. גם בשורתו היתה קצרה ותכ- ליתית: הוא איים במתת על בעל הדירה. הטלפון והדירה היו שייכים למוסד הנושא את השם המכון לענייני הים התיכון. האיר- מים היו מופנים לאיש שהוא הרוח החיה שלו: שמואל מרלין, אורח ישראלי וחבר הכנסת הראשונה.

ממשלת אצ"ל בגולה. אין זו הפעם הראשונה שמרלין עורר את חמתם של דוברי עברית באמריקה. לפני כמעט עשרים שנה, כשהגיע לראשונה מפולין לארצות- הברית, יום את שרשרת המוסדות שהובילו לבסוף להקמת הוועד העברי לשחרור לאומי, שאסף כסף למען הארגון הצבאי הלאומי, הרעיד את אמריקה במודעות אנטי-בריטיות והתנהג כממשלה ישראלית בגולה.

שותפו במאמצים אלה, שהקימו נגדם את המנגנון הציוני האדיר, היה הלל קוק, שי- קרא לעצמו פיסר ברוסון. קוק, שהתפרסם יותר, היה איש הקשרים הוריו של הוועד. מרלין היה הכוח האינטלקטואלי. יחד יצרו קשרים עצומים, אספו מסביבם הוגי-דעות, אנשי-הון וסנאטורים.

המוסד התפרק עם הקמת המדינה. קוק ומרלין באו ארצה, ובחרו שניהם לכנסת הראשונה ברשימת תנועת-החרות. אולם שני- הם התיאשו במהרה ממפלגתם, בה ראו חלק מן המשטר הקיים בישראל. קוק חזר ל- אמריקה, הפך אחד הסוכנים הכלכליים העי- קריים של ממשלת ישראל בעסקות נפט, התעשר והתרחק מן הפוליטיקה הישראלית. מרלין שהתקרב יותר לרעיון של השתלבות ישראל במרחב, ניהל בית-דפוס גדול בארץ, התרחק מן הפוליטיקה גם הוא.

"פכין בגב." מיבצע-סיני הוציא את מרלין מארפיעולות. כמו כמה אישים ישר- ראליים אחרים, סבר מרלין כי המבצע הוא אסון לאומי, שתוצאותיו ההרסניות יתגלו בשנים הבאות. אולם בעוד שכמה מידידיו בארץ התלכדו ליוזם פעולה חדשה, נסע מרלין לארצות-הברית מתוך תקווה להקים שם בסיס פוליטי, שישיפע מבחון על התפתחות המרחב.

תוצאת פעולתו נתגלתה לפני חצי שנה, ירדה כרעם ביום בהיר על המנגנון הציוני באמריקה. היתה זאת חוברת מהודרת של המכון לענייני הים התיכון, מיסודו של מרלין, שכללה הצעה מפורטת לפתרון בעיית הפליטים הפלסטיניים. עיקרה: מתן בחירה

• מרלין קרא לאצ"ל בשם "הסוכנות הלוחמת של הסוכנות היהודית".

• ההבדל העיקרי בין הצעת המכון לבין הצעה דומה של הפעולה השמית בארץ: בעוד שהפעולה השמית ביקשה לגבש את ההצעה כמבצע ישראלי חד-צדדי, הציע המכון האמריקאי להקים וועדה ישראלית- ערבית בהכרעת האויב, שתהיה אחראית לקביעת הפתרון ולביצועו.

שמואל מרלין

אימונים בני-יורק

לכל פליט לחזור לישראל או לקבל פיצויים ולהתישב בארץ ערבית."

החוברת עשתה רושם עז בחוגים מדיניים אמריקאיים. היא השפיעה לא רק בשל תוכ- נה, אלא גם בגלל הרכב המכון עצמו. מרלין הצליח לגייס אליו עשרות אנשי-רוח אמרי- קאיים, ברובם לא-יהודים, ששמם הבטיח הערכה ציבורית חיובית. בעוד שהנציגים הי- שראליים הרשמיים ראו בחוברת סכין בגב המדיניות הישראלית, המתנגדת להחזרת הפליטים, הרי נתקבלה ההצעה בברכה פומ- בית על ידי חשבי הבטאונים האמריקאים. **300 אלף דולר.** לפני כמה שבועות גבה המכון את הריבית על ההצעה. היא באה בצורה בתי-צפוייה: פניה מטעם ועדת- החוק של הסנאט האמריקאי.

ועדה זו החליטה להשקיע 300 אלף דולר בשורת מחקרים, שיבחנו מחשד את מדיניות ארצות-הברית בעולם. חלק מן המחקרים צריך להתבצע על-ידי ממשלת ארצות- הברית ופקידיה, שיוזמנו להעיד בוועדה. חלק שני הוחלט להטיל על מוסדות-חקר פרטיים, בעיקר אוניברסיטאות. אחרי כמה שיחות טלויות החליטה הוועדה להטיל על המכון לענייני הים התיכון לבצע למענה מחקר על הנושא: "מדיניות החוק של אר- צות-הברית במזרח הקרוב."

על המכון הוטל לערוך מחקר יסודי, לה- גיש דו"ח מקיף בתוספת מסקנות והמלצות מעשיות. הדו"ח יוגש בכתב ובעל-פה, ב- צורת עדות ראשי המכון בפני הוועדה. עדו- יות אלה יבטיחו פירסומת גדולה לדעות המוסד.

הקואליציה הסודית. מדיניות-החוק של ארצות-הברית מבוצעת על-ידי הנשיא ומשרד-החוק, שאינם תלויים בסנאט. אך הסנאט ובית-הנבחרים קובעים בכל ענייני התקציב, אשר בלעדיו לא תיתכן שום מדיניות. מכאן ששום אדם בממשלת ארצות- הברית אינו יכול להתעלם מהמלצות ועדת- החוק של הסנאט.

לכן הודעו צו כמה חוגים באמריקה מהח- לטת הסנאט להזמין את המחקר מן המכון (ולשלם למכון סכום של כמה רבבות דולרים תמורתו). כי הדו"ח עשוי להמריץ את הסנאט לקבוע יחס חדש לגמרי לתנועה הלאומית הערבית, לסכסוך הערבי-ישראלי, לענייני הנפט ולבעיית הפליטים.

נגד ההצעה קמה קואליציה סודית מוזרה ביותר. מאחורי הקלעים פעלו במשותף סוכני המנגנון הציוני-אדיר-ההשפעה, השג- רירים של מדינות ערב והתועמלנים שופעי- ההון של חברות-הנפט האמריקאיות — שלושה גורמים המעוניינים בקיום המצב הקיים במרחב. אולם לא קל להפר החלטה חגיגית של הסנאט אחרי קבלתה. ההומנה לא בוטלה, ולפני ימים מעטים שילם ה- סינאט מפרצה גדולה למכון. גם אימוני-הרצח בטלפון ופנים-אל-פנים לא הרתיעו איש.

שום דבר אינו מרגיז את דויד בן-גוריון ועוזריו יותר מאשר הצלחתו של אורח ישראלי לבוא במגע ישיר עם גורמי-חוק. כמו שליטים במדינות סטאליטאריות, מגוי- וגמור עמם להיות הדוברים היחידים לאר- צותיהם. אולם הפעם הצליח שמואל מרלין להערים עליהם: המכון לענייני הים התיכון הוא גוף אמריקאי, ואין ממשלת ישראל (המשך בעמוד 8)

סבתא של האחד היא פולה בן-גוריון שלמרות שהגדירה את עצמה כ"סבתא ככל הסבתות", הרי התערבותה הישירה ב- אמצעות הטלפון נוטאת משקל של התערבות אשת ראש-הממשלה ופונעת בטעם הסוב.

מזמון בצל

המשך סיפורו של ראש מערכת „העולם הזה“, שעבד

- זאת שלום כהן -

תקיתקיתק. קול הטוריות המקישות באבן עלה מן העמק הצר. דמויות שפופות הרימו את הכלים והנחיתו אותם בין הסלעים. מלבד הנקישות לא נשמע דבר. לפתע נודקה אחת הדמויות. „עבדים היינו לפרעה במצרים!“ קרא העיראקי המזדקן. „עבדים היינו ועבדים הגנו! עבדים, עבדים!“ ובאותה פתאומיות בה פרצה, חלפה התרגשות. הוא הביט סביבו באפאטיה, גירד את ראשו וחזר לעדור. אילו היו מסריטים את המחזה, היה נראה כקטע מדבא מתוך סרט ריאליסטי על החיים במושבת ניידים לעבודת פרך. כל הסמנים היו שם: הגוף השומם והנוקשה, העבודה המפרכת, המועקה הרובצת על כל ראש, המבטים הדהויים אשר רק ברגעים של התפרצות שגאה הראו זיק של חיים. ואמנם, לא פעם, בשעה שחבטתי בטוריותי על האדמה הקשה, נדמה היה לי שאני חוזר בסרט שעלילתו נרקמת באישהדים או באלקטראדז. אלא שבסרטים תמיד מתמדרים האסירים, ואילו כאן לא קרה דבר. הם המשיכו לעבוד מפני שהצליף בהם שוט יעיל הרבה יותר מזה של הסוהר: שוט-הנורמה שעליהם לגמור, אם רצונם לזכות בשכר. רק פעם אחת נדמה היה כי העניינים הגיעו לנקודת משבר. עזרא, ראש הקבוצה, ערך ביקורת בין שורות השתילים בהם טיפלו כל הבוקר. עבודת צעיר ממושקף בן 23, לא מצאה חן בעיניו. „תחזור ותתקן את כל הבורות“, צווח, „אחרת לא ארשום לך אפילו שעה אחת!“

אליעזר סבר אחרת. „אני לא גותן יותר אפילו מכה אחת בטוריה!“ השיב בכעס, „מספיק עבדתי בשביל חמש הלירות שלך.“ עזרא לא השיב מלה. הוא הפנה את גבו לפועל הנועם ועבר לבחון עבודה של פועל אחר. „בוא הנה!“ צווח אליעזר, כשקולו עולה כמה אוקטבות בבת אחת, „אתה תר שום לי את העבודה או שאני שובר לך את הראש!“

עזרא המשיך לצעוד בדרכו. אליעזר הגיף את הטוריה כאילו היתה גרון קר של אינר יאני, והסתער על המשגיח המתרחק. לפחות עשרה אנשים עמדו מסביב. איש לא ניסה לתפוס את אליעזר או להזהיר את עזרא מפני הסכנה. הטוריה המונפת החלה יורדת. ברגע זה חש עזרא בסכנה. בסיבוב חד מנה לאחור, ניצב פנים אל פנים מול אליעזר. הטוריה קפאה באויר. „נו, נראה אותך!“ קרא עזרא בלעג תגרני, „היה גבר ותרביץ!“ ברגע ההתרגשות נעשה מבטאו המאורר קאי של עזרא חד ואימנתי כפניון. כל שריריו היו מתוחים לקראת המהלומה. היא לא באה. אליעזר השליך את הטוריה מידי ופרץ בשטף של גידופים: „זונה כן וזונה! אתה רוצה למצוץ את דמי? אני אעבוד יום שלם ואתה תבוא בסוף ותגיד שהעבודה לא שווה? חכה, חכה. אני עוד אתפוס אותך בחיפה. אתה חושב שאתה גיבור, כאן לפני כל העדים האלה. חכה, יומך יבוא!“

עזרא המשיך להתגרר בו: „נו, תכה אר תי, תכה אותי!“ וכשראה כי אליעזר לא ינית עליו יד, הפליט: „חבל מאד שההוראות אוסרות עלי להכות ראשון פועל ושאני יכול רק להשיב על מכה... הייתי פותח לך את הראש במכה אחת. שכל החברים שלך ילמדו מי כאן קובע! ובפנותו אלי: „אתה, כהן, אתה עד שהוא איים עלי ברגע!“

★ ★ ★

„אני לא מקבל נדבות“

אדם התפרצות זו היתה תופעה בודדה. כל יתר חברי לעבודה עשו מה שציוו אותם. הם רטנו, גידפו, איימו — אך המשיכו לעבוד עד גמר הנורמה שלהם. רוב העובדים היו כאלה שיכלו לגמור את הנורמה תוך ארבע-חמש שעות של עבודה

פחות. את זאת קבע ראש הקבוצה בכרטיס-העבודה של כל אחד ואחד מהם; אולם הוא לא חילק להם את הכרטיסים במקום, כי אם נתן אותם לאיש-אמונו שיחלקם רק אחרי שהוא, ראש הקבוצה, יעזוב את המקום. בצורה זו חסך מעצמו את המחזה המועז והצורמני של אנשים המגלים כי נרשמו להם שש, ארבע או אפילו שתי שעות שכר תמורת יומם בשדה.

ובכן, כל הפועלים והמשגיחים ישבו כבר על המשאיות וחיוכו בתום המחנק לתווה. כולם — מלבד פועל אחד ומשגיח אחד. השניים — פועל ממוצא אירופי, בגיל העמידה; ומשגיח צעיר, בן עדות המזרח, לבוש דאגריז — נראו בבירור על המידרון הקרוב ואפשר היה לשמוע כל מלה שיצאה מפייהם.

הפועל: אתה רוצה להגיד לי שהעבודה הזאת לא בסדר? המשגיח: אני כאן קובע מה זאת עבודה טובה ומה לא! הפועל: אבל אין לי יותר כוח.

המשגיח: אז תלך קיבינימאט ואל תבוא לי כאן לעבודה. הפועל: נו, זה מספיק כבר?

המשגיח: תעבוד, תעבוד ואל תבלבל את המוח! הפועל: זה כבר מספיק...

המשגיח: אתה עובד או שאני מפטר אותך? אתה עוד תתחנן שינתן לך לעבוד דחק. אצלי לא תתמוזמו!

הפועל: טוב, טוב, אני אעבוד, אני אעבוד. „זה באמת סקנדל“, מילמל משהו מבין היושבים במש-אית, „איך אפשר להתעלל ככה בבן-אדם?“

איש לא השיב לו. לא היה גם צורך בתשובה. היא היתה ידועה לכל: הוא מוכרח להתקיים.

ג'נטלמן במחבות וידיד דחק

אולם גברים העובדים קשה, אינם מוציאים עושים. סוף-סוף גברים הם, החייבים להרחיק את לחמם בזיעת אפם. אך כאשר עושות זאת נשים — כי אז הלב מתכוץ. בפעם הראשונה שמעתי על כך שנשים עובדות עבודות-דחק בשעת נסיעה למקום העבודה שלנו. „הנה הבחורות!“ הכריז משהו. „היי, בובות!“ קרא אחר, „בואי לכאן, תקבלי משהו יותר טוב מטוריה!“ צחקו רם קיבל את ההלצה השקופה. „היי נהגו!“ קרא משהו בצחוק, „עצור כאן. אנח נור רוצים לעבוד קבלנות פה!“

המשאית עם מטענה הזכרי חלפה על פני חלקה מסוקלת ונטושת שתילים. טורים של נשים היו פזורים בין התלמים. לא יכולתי להבין ממה מתלהבים חברי. כי העובדות היו כולן מבוגרות, או אפילו זקנות, ש עוררו רק רגש אחד: רחמים. הן נראו כל כך חלשות ואומללות על רקע ההרים הקשיחים, והטוריות נראו כל כך כבדות בידיהן.

אין זאת משום שלא ראיתי נשים עובדות עבודת שדה. בכפר מנחם, שם הייתי בהכשרה לפני תריסר שנים, היתה חברה אחת שהגיעה אפילו למעמד של אחראית לענף גן-הירק, ולא פעם נטלה מעדר בידה במרץ ששם ללעג גברים רבים. אולם היא היתה צעירה, ועבודתה עניינה אותה. ואילו אלה היו נשים זקנות, אשר גם מרחוק אפשר היה להרגיש שכל ישותן התקוממה נגד טוריות-הדחק. אותו יום לא שמעתי יותר על הפועלות. בשונו מן העבודה עוד ניצבו בשדה, כפר פות. למחרת זימן לנו הגורל פגישה פתאור מית. בהגיענו לשטח העבודה שלנו נראתה דמות מדלגת לקראתנו מן הפסגה. היה זה חילל שהודיע לראש-הקבוצה, כי עלינו להס-תלק מהר ככל האפשר מן השטח. „כאן יהיה תמוזן היום. סכנה להימצא באיזור.“ כל הפועלים פרצו בתרועת הידד. „יופי תמ-רון, יחי הצבא!“ סוף-סוף לא כל יום מקב-לים מתנה כזו של התבטלות.

עלינו על המשאיות ונסנו מן השטח. בדרך הגענו אל פועלות הדחק. „להסתלק!“ קרא ראש הקבוצה שלנו, „יש כאן תמרונים! או-לם מכונות של הנשים כבר לא היתה במ-קום. החלט להעלותן על מכונות. המקום היה צר וקשה היה לראות כיצד יוכלו עשירים נשים להתמודד בינינו. אולם הן הס-תדרו. הגברים, אשר שעה קלה העיפו לעבר הפועלות קריאות לעג והלצות גסות, נדחקו איש לרעהו ופינו מקום ישיבה.

„בבקשה, דודה“, אמר שכני בן ה-50

הנשים

אסתר בלומנקרנץ (48) והלנה סטולוביצקה (49) עלו שתיהן מלודז, עם העליה הפולנית הגדולה לפני שנה. בעלה של אסתר עובד אף הוא כפועל-דחק ואילו בעלה של הלנה הוא שרברב מחוסר-עבודה. השתיים הן תושבות כפר-חסידים, נאלצו לעבוד בדחק כדי לקיים את משפחותיהן. הלנה הספיקה להתפרנס לפני הצילום.

אידישע

מצאו כפועל-דחק, על נסיונותיו

לאשה שמנה מאד שנראתה כסבתא, "שבי במקומי" האשה, שדמתה להפליא לאמה הכושית רחבת-המדים של משפחת אהארה בחוף עם הרוח, התשיבה בבית-השטן. היא הייתה חיוך אילם. "מבינה עברית?" שאל שוני הגיטלמן, בעל מכונת ההאקיי העבים שעניבה ישנה קשרה אותם סביב מותניה, ושמעיל כהה מטולא עטף רק בקושי את חזהו. ליידי-הדחק שוב הייתה את חיוכה השובה: "אינדיה, אינדיה" השיבה ברוך, ובתנועות-יד עדינות ניסתה להסביר כי אינה שומעת אלא הודית. היא חיסטה בתוך סלה, השפילה את מבטה והושיטה לגבר צרור כלניות מעוכות. האיש נטל את הפרחים, עטף אותם בממחטה מכווצת ומומהמת, והודה לאשה: "תאנק יו, מאדאם."

עלתה גם פולניה. היא מצאה מקום ישיבה ובשעה שיתר הנוסעים והנוסעות אחזו כל אחד את כלי-עבודתו בידו, היא דחפה את טוריתה מתחת לספסל, כרוצה המסתיר גחיה. מבטיה אמרו: "טוריה? מה לי ולטוריה? באמת שאינה שייכת לי. רק בטעות הגיעה אלי." שורה החום היה מסורק, שפתיה היו צבועות באדום.

"את אלגנטית מאד," החמאתי לה באידיש. היא התחננה: "זה הזר היחיד שעוד מוכיח לי שאני בן-אדם. כי העבודה היא עבודה של חיות."

★ ★ ★

קלדה, מכה...

מה פירוש עבודה של חיות? אותו בוקר, בגלל התמ' רון, הוקצו לנו שטחים אחרים לעבודה. קבוצת הנשים וקבוצת-נראנו עבדו זו בצד זו, ובאחד מרגעי הבטלה הארוך כים שלי חציתי את גדר האבנים שהפרידה בין שתי החלקות. הנשים היו פזורות בשורות, התקדמו זו לצד זו, כשהן עוודות את האדמה הכבדה מסביב לשחילי אקליפטוס ואורן. בפניה אחת עבדו שתי פולניות. בקצה אחר התקבצו ההודיות. במרכז השדה עבדה צעירה תמירה וחנינית — היחידה מבין קבוצה זו שלא נראתה כאם. או כסבתא. קרוב אלי עבדו שלוש עיראקיות. זאת, בערך, השיחה שקלטתי: "יא אללה, רחמיך — מכת טוריה — ככה את פתיל חי — מכת טוריה — ושאות — מכת טוריה — כל הלילה — מכת טוריה — לא ישנתי — מכת טוריה — וזה יומי החדש — מכת טוריה — יום שכולו שחור — מכת טוריה — אוי, פושע! — מכת טוריה — שאלוהים יענוש אותך — מכת טוריה — וינקום את נקמתי — מכת טוריה — יא אללה — מכת טוריה — שבתו תגדל ותעבוד גם היא — מכת טוריה — בעבודת-דחק בשביל קרן-קיימת — מכת טוריה — ושמותיה יישרו — מכת טוריה — ולא תוכל ללדת בנים — מכת טוריה — אוי!"

האיש שעל ראשו ניתכו כל הקללות, עבר אותה שעה בין העובדות, בחן את עבודתן, העיר להן הערה או החליף מלה שקטה. הוא היה צעיר, לבוש בגדי-עבודה מסודרים ונעול מגפיים. באחד הסיבובים נעצר ליד הפולניה הגונדנית. הגיש לה תרמוס מלא. משם עבר אל הצעירה התמירה. לא יכולתי לשמוע את דבריהם, אך התנועות דיברו בעד עצמן. הוא סקר את עבודתה של הפועלת היפה בעין בוחנת, ואז העבירה הנערה אליו את כלי העבודה שלה, כאומרת: "גיבור גדול, תראה לנו איך אתה יודע לעבוד."

המשגיח נטל את הטוריה, עדר את האדמה. הנערה הצביעה על עבודתו בבוז ופרצה בצחוק גדול. "תראו! תראו!" נדמה לי שקראה לחברותיה, "תראו איך הוא עובד, לא שזה כלום!" כדי לחפות על מכותיו הורה לה הבחור להפסיק את השטויות ולחזור לעבודה. עודה צוחקת נטלה את הטוריה ושובה לעבודתה. הבחור התרחק ממנה באדישות הפגנתית, אך כעבור כמה דקות שוב היה לידה. הפעם לא העיר דבר, רק עמד והתבונן. ובצדק: היתה זו קרן האור היחידה באותו שדה.

★ ★ ★

מקור הבטלה — שימור קרקע

מכני העבודה ביעור, התחלתי לחוש את עצמי מקור פח. מתוך כל הסיפורים ששמעתי עד אז על עבודות דחק, הייתי משוכנע כי אין אלה אלא עבודות-בטלה. ואילו כאן, ביעור, דרשו מהפועלים תוצרת כלשהי. אחרי כמה ימים ביעור, יכולתי להבין מדוע מובטלים כה רבים העדיפו להישאר בביתם, ובלבד לא לצאת ליעור. החלטתי לנסות ולהשיג עבודה פחות קשה.

פניתי אל מוכרי לשכת-העבודה בחיפה. מדי יום, בשווי מעבודת היעור, הייתי מתייצב מול האשנב ומתחנן שיעבירו אותי לעבודה אחרת. כל יום המצאתי תירוצי אשר לדעתי היה ממים לבו של קיר. אבל לשוא. הסיפורים על הניתוח הקשה, על הלב החלש, על הראש הרגיש למכות-שמש לא הועילו. המזכיר ענה: "לא רוצה יעור, שב בבית."

05.45 של יום המחרת, הייתי פועל-דחק לשימור-קרקע. תחנת-ההסעה: מול עיריית חיפה. מנהל העבודה נטל את הפתק שהבאתי מהלשכה ורסן: "מה זה פתאום באמצע החודש?" הוא ניגש לאחד מראשי הקבוצות ושאל: "אתה יכול להשתמש בו?" ראש הקבוצה מדד אותי. "לא," השיב לבסוף, "אין לי מה לעשות בו. כבר כך יש לי יותר מדי." אם יש יותר מדי פועלים, אמרתי לעצמי, זה כבר בסדר. הגעתי אל מקור הבטלה.

אל הקבוצה הצטרף גבר בגיל העמידה, לבוש מכנסים וחולצת חאקי מגוהצים, ומרכיב משקפים בעלי מסגרת-זהב. בידו החזיק את הג'ירוסלס פוסט של אותו בוקר. הוא נשען אל גדר הברזל של גן הזכרון וסקר את הכותרת. "אלף הרוגים במוסול", פועל אחר מתוך הקבוצה ניגש אליו והחל קורא עמו, ובאנגלית מהוקצעת העיר: "כן, הם לוחמים טובים. אבל רק בינם לבין עצמם." כמה שונה זה ממה שהורגלתי אליו בתחנת-ההסעה של עובדי היעור! כאן הכל שקט יותר, תרבותי יותר, נימוסי יותר. יש פנאי להתעניין בפוליטיקה ומאורעות עולם. מרגישים מיד שעלינו בדרגה.

★ ★ ★

לא הכסף של אביו

מדוי במשאית ישב ענק בשרני, אשר עיניו התכולות נוצצו בתוך פנים עגולות. דויד כהן מרוגו היה. זה עתה נודע לו כי אחד מראשי הקבוצות לא רצה לקבל לעבודה פועל זקן, מפני שהיה חרש ולא ידע לעבוד. "ומה איכפת לזו זה מכיסו? האם היה העולם מתהפך, אילו היה לוקח אותו ונותן לו להתמוזז עד הצהריים? אמה באמת, אפשר לחשוב שזה כסף של אביו!"

"מה פירוש להתמוזז?" שאלתי, "איך אפשר להתמוזז ולקבל שכר?"

כהן נעץ בי מבט חודר. "אתה חדש, כנראה," סיכם. "ועוד איך שאפשר להתמוזז! הנה, אותו ראש קבוצה שלא רצה לקבל את הזקן הזה. פעם שלחו אליו מארוקאי צעיר אחד. המארוקאי בא ביום הראשון לעבודה ושאל את ראש הקבוצה: 'כאן עובדים?' ראש הקבוצה אמר: 'כן, זה המקום שלך.' המארוקאי פרש לו שמיכה ונשכב לישון. הרי, מה אתה חושב שאתה עושה כאן?' שאל ראש הקבוצה. המארוקאי קם על רגליו, תקשיב טוב למה שאני אומר לך, הורה לראש הקבוצה, אני הולך לישון כאן במשך חודש שלם, ואל תפרע לי. וכל יום, אחרי שאני אגמור לישון, אתה תרשום לי שמונה שעות עבודה. כל החודש, הבנת? או שאתה רוצה את הסכין הזה בבטן? ובאמת, ככה זה הלך. חודש שלם."

כאן התערב בעל הג'ירוסלס פוסט, בניב עיראקי: "כן, אבל באמת שאי-אפשר יותר להחזיק את הזקן בקבוצה שלנו. זה כבר יותר מדי."

"מה זאת אומרת יותר מדי?" התרעם כהן. "זאת אומרת שמתוך שבעה אנשים בקבוצה שלנו, שלושה לא עושים שום דבר. כמה עוד אפשר?"

כהן לא השיב לעניין. "אני רק יודע שאם אנחנו הספרדים לא נדאג לספרדים כמנו, אף אחד לא ידאג לנו. הזקן הזה הוא אחד מאתנו ואנחנו צריכים לדאוג לו. ובכלל, אם יש כבר שלושה שלא עושים כלום, יהיה גם רביעי!" הגיון ברזל, שאיש לא יכול היה לסתור אותו. כאן המשיך: "והי, אחם לא יכולים לספר סיפורים. אני יודע מה זה לקבל משכורת ולא לעשות כלום."

הראיה: פעם נשלח לעבוד כפועל-דחק בכבישים. הוא הצ' ליח להתיידד עם מנהל-העבודה, צעיר בן העדה הכורדית, ובמקום לעבוד חודש כפי שהיה מוקצה לו, נשאר לעבוד שנתיים. "את החודש הראשון ביליתי במיזמוז. הייתי מגיע בבוקר, מניח את הדברים שלי תחת עצ, ושוכב לנחת. אחרי (המשך בעמוד 14)

לבסוף הצעתי: "אני חדש בלשכה שלכם. אני יודע שאתה חושב שאני ארטיסט. אבל אני מבקש ממך, תחליף רק הפעם את העבודה. אחרי-כך, אם אסרב לעבוד ביעור — תירק לי בפרצוף ותגיד שאני לא גבר."

"נו," החל המזכיר להתרכך, "באיוה עבודה היית רוצה לעבוד, למשל?"

"תן לי נקיון בערייה," השבתי בלי היסוס, כי בעת חלוקת העבודה שמעתי מפי כולם כי זוהי העבודה הנכספת ביותר.

המזכיר צחק: "זה לא בשבילך, נקיון."

חשבתי על עבודות-הבטלה האחרות שהחברה סיפרו עליהן, וביקשתי: "אז תן לי שימור-קרקע." המזכיר התעמק במחשבה, ולבסוף הסכים: "טוב, תבוא מחר." וכן, בשעה

הפקיד הרניק סורקיס עלה מבוקובינה לפני חודש-שיים. הוא בא לבוש חליפת, מרוצה מאד ממעמדו החדש. כדי לשמור על ידיו, לבש כפפות בעבודה.

מתעכב דרגע ליד סולה אבו חסירה (16) ומראה לה כיצד לעבוד. "זאת עבודה קשה מאד," אומרת סולה, "אבל צריך לפרנס את אמי."

המדריך

(המשך מעמוד 6)

יכולה להפעיל עליו מרות — אפילו לא באימוי רצח.

חינוך

בעל המצון

במערך הפוליטי של המפלגות הישראליות תופס ציבור הסטודנטים מקום זעיר. כי בייגוד לכל מדינה אחרת בעולם, בה מהווה הסטודנט את חומר הגלם המעולה ביותר למתכנת, עומד הסטודנט הישראלי בתור לכרטיסים לתוכניות בידור כשלושה בטייה אחת, מתרחק מכנסים מפלגתיים כמפני אש. מצב זה השתנה בשנה האחרונה. אימה מאחזת של השמאל הקיצוני וחרות, אימה להוציא את ההגמוניה המסורתית, הקיימת על הנייר לפחות, מידי מפא"י, ההסתערות המפלגתית הביאה את הסטודנטים לצעד מפ"ת: במשאל שצריך היה לקבוע את צורת הבחירות להסתדרות הסטודנטים, הצביע רוב מוחלט בעד בחירות אישיות.

אולם גם שיטה זו לא הרתיעה את מפא"י מנסיגות השתלטותיה על הסתדרות הסטודנטים (העולם הזה 1120). השבוע קיבלו נסיגות אלה מפנה מפתיע.

טיפתידים במערכה. בדבר אחד לפחות מאוחדים כל הסטודנטים באוניברסיטה העברית: התנגדות לנסיגות חוזרות ונשנות של שלטונות האוניברסיטה להעלות את שכר הלימוד. לאחר ויכוחים ממושכים, ו

• צפויה שערוריה פביב ביקורו בארץ של הגנרל הצרפתי ז'ורז' קניג בעוד שבועיים. כאורח משרד החינוך, חשש המזמנים: חרות תנסה להתלבש על ביקור זה, תקבל פניו של הגנרל בשדה התעופה לוד במשלחת חגיגית בראשותו של מנחם בגין עצמו. לפי כל הסיכויים, תסרב המשטרה להרשות לחברי משלחת חרות לגשת אל המסוט, תעורר שוב סערה סביב זכויותיו של חברי כנסת לקבל אורחים מחו"ל. הרקע להתנגשות זו: חרות סוענת כי הגנרל קניג התכוון ממילא לבקר בישראל כאורחה שלה, אלא ששמעון פרס חספו לפני שחרות תוכל לנצלו להגברת הפרסטיג' שלה בעיני הבוחרים.

• גבול הצפון עלול להתחמם. נקודת המוקד העיקרית: החוף הצפוני מזרחי של הכנרת.

• שערוריית בחירות חדשה מסתמנת באופק. נסיגותיו של שר החינוך לגייס את הנשק הכבד והחדשים של צה"ל כנשק בחירות של מפלגות, יזכו לתגובה חריפה ומלוכדת של מפלגות הקואליציה והאופוזיציה גם יחד. שאילתה ראשונה על נושא זה, עלולה לבוא מצד חרות, הסקרנית לדעת מי טיפק לכתבים הדוים בישראל פרוט מלא על הנשק הסודי, שצה"ל עומד להפגין במצ' עד יום העצמאות ה-11.

• ציור בחירות אחר שיגיע לישראל בקיץ: הכור האטומי הראשון. מפא"י הבטיחה את בואם של אנשי מדע בינלאומיים לחנות הכור, שהובטח לישראל עוד לפני שנתיים, תעורר את כל הרעש האפשרי סביב הפעלתו.

• "קרנל" יתגבר על קשייו הכספיים. ההשקעה העיקרית לכיסוי החובות קצרי-הטווח תבוא מחוץ לארץ, השאר מבנקים מקומיים ומן הממשלה. התוצאה העיקרית של המשבר: דובינר עצמו, שהתרחק מהנהלתו המעשית של המפעל, כדי ללחוץ את מלחמתו הציבורית נגד המועצה לשיקוף פרי הדר, יתמסר טוב אישית להנהלה, יבצע ריאורגניזציה מרחיקת לכת לייעול המנהלה.

• בשורה משמחת לענף ההארכה והתיירות: צפויה שנת שיא בתיירות מחוץ לארץ, העשויה לעלות אפילו על שנת העשור. המונות

מוקדמות, באמצעות חברות הסיסה והי נסיעות, מראות כי חלק גדל והולך של מטיילים — בעיקרם יהודים — המבליים באירופה, נוטים לכי לול גם את ישראל במסעם. לעומת זאת: תחול ירידה ניכרת

במספר האזרחים הי

ישראלים אשר יסעו

השנה לחוץ לארץ.

אחד הגורמים העיי קריים: רוב מקבלי הפיצויים מרגמניה כבר הספיקו להסדיר את ענייניהם בארץ זו, ואלה אשר תיכ ננו להוציא את הי מטבע הזר שלהם על סוף, כבר ניצלו אפשרות זו בשני תיים האחרונות.

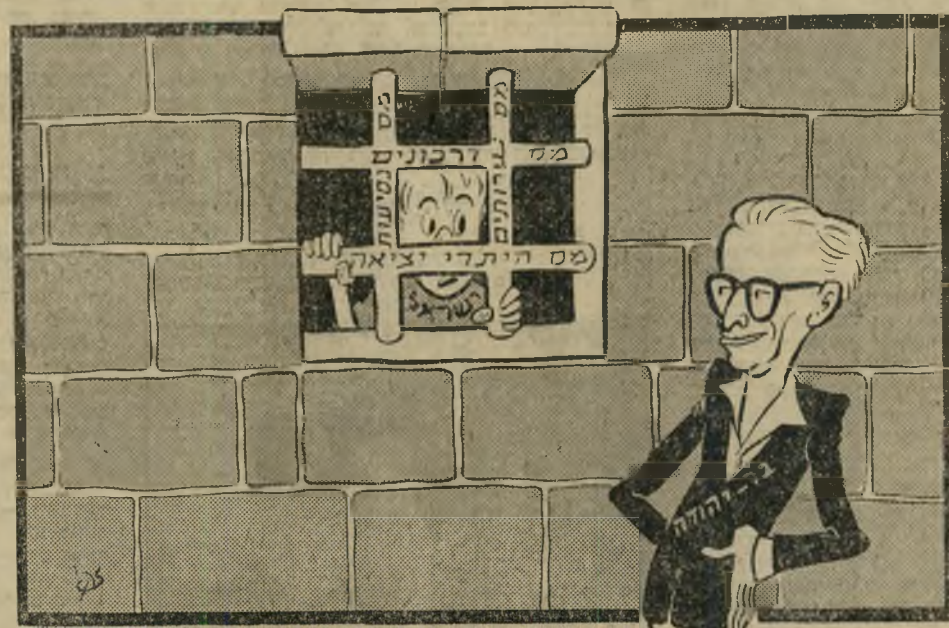
• מפלגה הי דשהישנה עליו לה להתחרות על קולות חברי חרים לכנסת הרביעית. אישי ציבור, בני העדה הספרדית בירושלים, יזמו את הקמתה של מפלגה ספרדית לאומית. מצע המפלגה אושר השבוע על ידי מנהיגי העדה בירושלים ותל אביב, והם עומדים לפנות בקולקורא אל ציבור הספרדים לתת קולותיהם למפלגה זו.

• ישראל רוקח עשוי להעמיד את עצמו כמועמד בלתי תלוי ועצמאי בבחירות הבאות לעירית תל אביב, אם יתקבל בינתיים החוק לבחירתם האישי של ראשי העיריות. כדי להכשיל את כוונת הצ"ח להעמיד גם במקרה זה את חיים לבנון כמועמד, עשויים ידידיו של רוקח להפיץ את השי מועה כי הוא יופיע כמועמד רשימת ההסתדרות, נגד לבנון. פירסום מאמרו של רוקח בדבר בשבוע שעבר היה רמז ראשון בכיוון זה.

• צפה לסערה מסביב למשרד הסעד לקראת כינון הקואליציה הבאה. מתוך ידיעה כי תצטרף להחזיר משרד זה לסיעה אחרת, וקי רוב לוואי לתיים, מנצלת מפא"י עתה את ההזדמנות כדי להוציא ממשרד זה את רוב הסמכויות החשובות בשעת האזלוקה הבאה יסרבו הדתיים לקבל את המשרד בלי סמכויות אלה.

• חוליה מיוחדת לעיקוב אחרי אנשי משטרה תופעל כפי רוב ליר מורד הבילוש בתל אביב. לאחר תקריות לא מעטות, בהן היו מעורבים גם אנשי מדור הבילוש, הוחלט במטה הארצי לפזר את אנשי מדור הבילוש בין הנפות, להקים מחדש את המדור בעזרת שוטרים חדשים, שסיימו לאחרונה קורסים מתאימים.

• להקת בחירות מיוחדת תעמוד לרשות מפא"י אחרי ספת. למרות הצהרותיה החוזרות ונשנות של מפא"י על צנע בבחירות, גויסו יוצאי להקת הנחיל, שהסתדרו לאחרונה מלהקה זו, לתפקיד ביזור מיוחדים לבוחי רים. לחברי הלהקה, שתאורגן עליידי עידו בגוריון, לא יקרום של ביגיי, הובי סחה משכורת נטו אגדתית ותעסוקה עד לראשון בנובמבר.

„נראה איך תצא עכשיו!“

גרעונות ממושכים עוד יותר, הטיל שר הי חינוך והתרבות על הועדה מיוחדת, בראשותו של השופט העליון שמעון אגרנט, לחתת דעה על מוצא ממצב זה. הועדה, שפירסמה מסקנותיה עוד בראשית החורף, היתה תמי מרת דעים בדבר אחד: שכר הלימוד באוניברסיטה הוא גמון יחסית. הועדה המליצה להעלות אותו בכ"ס 50 אחוז — 314 לירות לשנה ל-450.

הסטודנטים הודיעו כי הם יגישו את פקולטות האוניברסיטה, לא יהיו מוכנים לי שלם שכר לימוד כה גבוה.

וזמן ארוך, שר החינוך, עמו נגנשו נציגי הסטודנטים לאחר פירסום המסקנות, הצביע על מסקנה אחרת של הועדה שהיתה עלולה, לדעתו, להתחלקה מוכרת. קבע דו"ח אג' רנט: הועדה מיוחדת, ליד משרד החינוך והי תרבות, תסמיק את שר החינוך להעניק הלי האות לזמן ארוך, בגובה שכר הלימוד, לסי סטודנטים נוקקים. השר רמז כי יהיה מוכן לעיין בלב פתוח בכל בקשה כזו, אם תוגש.

נציגי הסטודנטים חזרו אל שולחיהם, אוי לם הללו, לאחר ויכוח ממושך, העדיפו תשי לום שכר לימוד קטן יותר בהתאמה מאשר פרי עון הלאות מעיקות בעתיד. ההצעה יצאו הסטודנטים אל הרחוב, הפי גינו כאיש אחד נגד העלאה בשכר הלימוד. נציגי הסטודנטים דרשו וקיבלו פגישה עם ביגיי. אולם למרות חיוכיו של ראש הממ' שלה, יצאו ממנו הסטודנטים בדיים ריקות.

• פגישה שהביאה לתגובה נרגנת של שר החינוך, שסמן כי הוא שחוסם בישיבת הי ממשלה לעסוק בחשלות השכר.

הסטודנטים הנועמים הפגינו מתחת לחלונו של ראש הממשלה, הציעו לו „לעמוד על הראש ולהניח את אפלטון לסטודנטים“. אר לם כציבור ממושקע, התפזרו בשקט כשנת בקשו לכך עליידי מנהיגיהם. „נלחם נגד העלאות עד טיפת הדם האחרונה!“, הבטיחו. אולם כל הסימנים הוכיחו שבוע כי הסי סטודנטים נלחמים במערכה אבודה. המלצות הועד אגרנט נתנו בידי מפא"י נשק סודי לכיבוש הסטודנטים הממרים — קשה לשער כי סטודנט שיהיה זקוק להלחאות משרד החינוך והתרבות כדי לשלם שכר לימוד, יור כל לפעול נגד המפלגה השלטת במשרד זה.

קרן היסודיים

בשבוע הבא יחלקו הדוחרים, ביום אחד, קרוב לתשעת אלפים מעטפות ברחבי המדינה. המקבלים: מורי בתי הספר היסודיים, אשר חלק משכורתם הופרש מדי חודש לקרן הפנסיה שלהם. תוכן המעטפות: צ'קים על הסכום המדויק שנוכה במשך השנים. יהיה זה, כנראה, סופה של אחת הפרשות האופייניות והמעטירות ביותר בחיי ציבור המורים בארץ. כי בגלל הצ'קים הללו, השי תחררו לרגע קט המורים רכייה הליכות מכבלי סובלנותם, והסתערו בתימה שפוכה על נציגיהם הרשמיים.

הפרשה התלה לפני שנה, כאשר החליטה הממשלה לכלול את המורים היסודיים ב רשת הפנסיה הממלכתית של עובדי המדינה. מאותו רגע הפכה קופת הפנסיה הפרטית של המורים, המאורגנת במסגרת הסתדרות המורים העברים בישראל, למיותרת: כי עתה מבטיחה המדינה עצמה למורים פנסיה בבוא מועד פרישתם מן השירות.

בקופת הפנסיה של המורים היסודיים נמצאו אותה שעה 3.6 מיליון ל"י — סכום שמתצטו נוכחת משכורות המורים ומחי ציתו הוכנסה לקופה עליידי הממשלה, (ול פניה, הועד הלאומי), כמעביד. כאשר צורפו המורים היסודיים לקופת הפנסיה של עובדי המדינה, והוחלט לפרק את קרנם הפרטית, הוחלט גם להחזיר לממשלה 1.8 מיליון ל"י, שהם חלקה בקרן. גותרה רק השאלה: מה לעשות עם 1.8 מיליון ל"י הנותרות?

הסתערות ברגע האחרון. התשובה נקבעה בפירוש עליידי החוק: כל מי שהפי קוד כסף בקופה נחשב כבעל חוב, ויש להח' זיך לו את כספו. החוק גם קבע כיצד לערוך רשימה סופית של הנושים: עליידי פירסום הודעה בעתונות, כי הקופה מת' פרקת וכי כל אשר לו תביעה כספית, חייב להגיש את תביעתו עד תאריך מסוים. מרכז הסתדרות המורים עשה כלשון החוק, פירסם הודעה בבטאון זה החינוך, בה הו' דיע כי המועד האחרון להגשת תביעות לקופה המתפרקת הוא ה-31 בדצמבר 1958. היתה זו מודעה קטנטנה, שהופיעה שלר' שה שבועות בלבד לפני המועד הסופי, בעמוד האחרון של הבטאון, אשר טבעה בים של מודעות דומות. רק מורים מעטים הבינו מה משמעותה המדויקת של אותה מודעה, ועל כן בהתקרב היום האחרון להגשת התביעות היה מספר המורים שהיו שו תביעה כמעט אפסי. במרכז הסתדרות המורים החלו רוקמים תוכניות מה לעשות עם הכסף הרב שיאסר בקופה, אחרי שבעלי החוב יאבדו את זכותם החוקית לתבע. אלא שה-31 בדצמבר לא עבר בשלום. ידיעה קצרה במעריב הודיעה את המורים. כהרציען החלה הסתערות המונית על משי רדי הסתדרות המורים. אלפי מורים, אשר 1.8 מיליון הליי נוכו ממשכורותיהם הי' דלות כפמש שנים ארוכות, רצו להבטיח כי כספם לא יוצא מהם במיזמה.

הצ'קים בדרך. לילה אחד לפני שנועד לפוג מועד הגשת התביעות, נערכה ישיבה של מרכז הסתדרות המורים עם ועדי הי מורים בבתי הספר השונים. היתה זו ישיבה שיערותית, שנקראה להסביר לנציגי המורים את תוכניות הסתדרותם לעתיד הקרוב. תחת זאת הפכה להתקוממות המונית של המורים נגד נציגיהם. עסקני הסתדרות המורים הי' עמידו פני נעלבים, דרשו מן המורים לבטל את תביעותיהם ובמקומן להגיש תביעה מרוכזת למפקדי הקופה, באמצעות הסתדרות המורים — הצעה שנתקבלה לבסוף, יחד עם שורה של החלטות פשרה. המועד הסופי להגשת תביעות נדחה לשלושה חודשים.

השבוע, כאשר נשאל שלום לוי, המזכיר הכללי של הסתדרות המורים, מה יקרה אחרי מועד זה, השיב: „זאת לא הדחה האחרונה. עוד יהיו הרבה דחיות“. אך בהד החינוך של ה-19 במרץ נאמר בפירוש, כי המפרקים יסיימו את עבודתם ב-31 בי מרץ. כאותה ידיעה נאמר כי מרכז הסתדרות

שימוש בחומרי נפץ. כהמשך למסורת השנים הקודמות שוב היתה הימחה העיקרית לאו דווקא בנשפים פומביים וציבוריים, או בחובות הערים, אלא במסיבות פורים פרטיות, כאלה שמתוכנן נלקחו שלושת זוגות התחפושות המופיעים בתמונות למעלה, והמוכיחים כי רעיונות מקוריים ומשעשעים לתחפושות אינם חסרים גם בקרב המבוגרים.

גמור בבית המעצר ביפו, המשיך הסמל הי צעיר, שסיים רק לפני שנה את קורס הסמלים לטעון: "אני חף מפשע. זוהי עלר לה שפלה."

חופש לנרקומן. היו לו לכהן כמה נקודות חוקות להוכחת טענה זו:

- המודיע, נרקומן מועד המכיר את כל סוחרים הסמים המסחרים ביפו וסביבתה, לא היה צריך כלל ועיקר את תיחבו של הסמל כהן כדי לספק סחורה לסוחרים אלה.
- אין זה מתקבל על הדעת כי כמות כה גדולה של חשיש תופקר על ידי סוחר במרפסת פתוחה. החשיש, שהוא חומר עדין, עלול לאבד בצורה זו את ערכו.

המודיע, שטען כי מכר את החשיש לכהן, לא יכול להצביע על סכום התמורה — 2000 לירות. העסקות בסמים משכרים נערכות במזומנים בלבד, המוכר אינו מוציא מידו את הסחורה מבלי שהוא מקבל את תמורתה.

- כהן המתגורר עם אשתו ושלושת ילדיו הצעירים בדירת חדר דלה שמסבחה עשוי אובסס וחדרי הנוחיות שלה כחצר, היה זקוק להלואה משטרתית של 700 לירות כדי להיטיב את תנאי חייו.

- ג'ומעה, המודיע, גר לעומת זאת — כסוחרים סמים אחרים — בדירה מהודרת של שלושה חדרים ברחוב זיבוטינסקי ב־רמת־גן.

הכתמים המחשידים, שהתגלו על בגי דיו, באו, לדבריו של כהן, לאחר שניער בכעס את החשיש בו נמצא החשיש המ אובק. בצורה זו אפשר היה להחשיד גם את קרת והסמלים שהוכתמו באבקה ש־התפורה באויר.

אולם נימוקו המשכנע של כהן היה קשור בג'ומעה עצמו — המודיע המשטרת, נרקומן מועד שאינו יכול לחיות ללא סם משכר, היה עלול לאבד את התופש שלו ואת האפשרות להשתמש בסם למשך תקופה ארוכה, לאחר שהראשם על ידי כהן בהחזקת סמים משכרים. אפילו אם היה נפטר בעונש קל על עבירה זו, היה ג'ומעה נאסר ל־16 חודש, בעקבות מאסר־על־תנאי שנפסק נגדו בעקבות עברות קודמות.

של זוהר, השחקן האידי לשעבר, שלמה גינוסר, הועבר חוזר מיוחד בין המחנות המשטרתיים. החוזר כלל הוראה אחת: קציני המשטרה וסמליתם חייבים למשוך ידם מכל גילוי של סמים־משכרים. גילוי כזה, נאמר בחזרה, מועבר לסמכות גינוסר הבלעדית.

כדי להמחיש לכל מי שנסה להתעלם מהוראה משטרתית מוזרה זו, כי כחנתו של זוהר היא רצינית ביותר, הוגשו בזה אחר זה תלונות נגד קציני־משטרה שגילו סמים־משכרים בזמנתם הפרטית. יתר על כן: כשקצין מדור־בילוש בחיפה, פעל בזמנה להוציא שמועה כי הקצין עצמו שיתף פעור גדולה בסביבות חיפה, דאג מי שצריך היה, להוציא שמועה כי הקצין עצמו שיתף פעור לה עם המבריחים. המודיע של אותו קצין נעצר, ואילו הקצין עצמו הועמד בפני חקיריה של קצין־המטה הארצי. רק התערבותו האישית של מפקד־המחוז הצילה את הקצין הפעיל מפני האשמה רשמית.

בצורה זו הצליחו גינוסר ואנשיו לשחק כל פעולה עצמאית במלחמה בסמים המשכ־רים, צמצמו את גילויי ההברחות והמסחר לתחום פעולה זעיר.

הריאורגניזציה שבאה על המשטרה עם מינויו של נחמייאס כמפקד־הכללי, לא פסחה גם על יצירה־נפל של זוהר. רוב שוטרי וסמלי המדור פוזרו בין מחלקות המשטרה, גינוסר עצמו הפך, למרות התואר המפוצץ, ללא יותר מקצין־קישור בין מחוזות המש־טרה, שחזרו ללחום באורח עצמאי במסחר בסמים משכרים.

כולם היו מרוצים ממצב זה. כולם, חוץ מגינוסר ומקורביו למדור, היה ברור להם כי יש צורך במשהו מופרז כדי להחזיר את המדור לתקופת הזהב שלו.

שתי ארנבות במודיע אחד. הפעצה באה ממקור בלתי צפוי. יצחק נעים, נרקומן המכונה בפי מכריו ג'ומעה, הופיע במטה הארצי לפני שלושה שבועות, הביא לפקד גינוסר סיפור מפתיע. סיפור ג'ומעה: "סמל מהמדור לבילוש, ואני, מוכרים יחד סמים־משכרים. אני מביא את החומר לתל־אביב וכהן מספק אותו לסוחרים."

גינוסר, שזכר כי כהן עצר את ג'ומעה לפני מספר חודשים באשמת החזקת חשיש, היה מוכן לשתף פעולה. היה זה ציד של שתי ארנבות במודיע אחד: גם פרסומת מתאימה למדור הגוסס וגם אוהרה לכל מי שישים ידו, כמו כהן, לא תחת פיקוחו על סוחרים־סמים.

הכל פעל לפי התוכנית: לאחר עקוב קצר אחרי כהן, נמסרו לג'ומעה חבילות חשיש בערך של 2000 לירות. הנרקומן הבטיח כי יעביר אותן לתעודתו. ואכן, בחיפוש שנערך בליל־שבת על מרפסת דירת הקרקע של כהן הפתחה לחצר, נמצאו ה־חבילות שסומנו באבקה המיוחדת.

שכורי ס־ההצלחה מסרו קציני המדור את הידיעה לעתונות, ששיטתה פעולה. הודיעה על ההצלחה בכתובות רועשות. תיחיד שלא היה מוכן לשתף פעולה היה הסמל כהן עצמו. למידת שיתוף־כידיו

פורים תשי"ט היה צוהל ועליו ונשא עליו את אופי התקופה. למרות המצב הכלכלי הקשה הופיעו בחוצות הערים תחפושות מורכבות ומפרי אורות יותר מכל שנה אחרת וניכר בהן כי הוציאו עליהן עשרות ל"א. אנשי המאדים, חלליות וספוטניקים כבשו בהדרגה את מקומותיהם של הקאובויים והאפאשים, שהפופולריות שלהם התמעטה עקב איסור הי

דירת־חדר קטנטנה, היה סמל שני של מדור הבילוש בתל־אביב, יחזקאל אליהו כהן (33). גם השבוע, בליל שבת בעשרים אחר חצות, כשדפקו שוטרים על הדלת האחורית בדירתו של הסמל, לא התעורר איש. רק כהן, שנמצא אותה שעה בחופשתו השנתית, נעור מתוך שגרה ופתח את הדלת. הוא הופתע כשגילה מי עמד מאחוריה: קצין החקירות משה קרת ושני סמליו. עמם היה כלב גישוש.

"קבלנו הוראה לערוך אצלך חיפוש", הסביר קרת לכהן המופתע. כהן לבוש הפיומה לא התנגד. הוא פתח את הדלת, הכניס את הקצין, הסמלים והכלב פנימה. הכלב עבר פעמים מספר על פני הדירה, ריחרח אך לא מצא דבר. "אפשר לחפש במרפסת?" שאל אחד הסמלים. כהן, המשרת שמונה שנים במשטרה, נחש כבר במה המדובר, אך הוא לא התנגד. הקצין, שני הסמלים והכלב חזרו למרפסת־הכניסה, הי פונה לחצר. הכלב ריחרח ועצר ליד שתי ישן, אותו הוציאה אשתו של כהן יום אחד לפני־כן לאיחורו. "מה יש לך כאן?" שאל קרת.

כהן, שחמתו בערה בו, הרים את השטיח וגייער אותו. מספר חבילות של חשיש נשרו מתוכו.

אבקה באינפירה־אדום. בשבת, ב־חדשות השעה תשע, הודיע קריין מול־ישראל: סמל שני של מדור הבילוש בתל־אביב נעצר באשמת מסחר בסמים־משכרים. סוכנות הידיעות עתי"ם, הפיצה את הידיעה בכל עיתוני הבוקר. מסר כתב עתי"ם, ב־השראת המטה הארצי של משטרת ישראל: "אדם בעל עבר פלילי בשם נעים יצחק, בן 32, הופיע לפני שבועות אחדים במטה ה־ארצי של המשטרה, הודיע כי הסמל כהן מקיים עמו מסחר בסמים־משכרים. המשטרה התייחסה בזהירות רבה לסיפורו של נעים, שהוא נרקומן, סברה תחילה כי האיש מבקש להטיל דופי בסמל המשטרה מטע־מים פרטיים. הוחלט כי המודיע ימשך ל־ספק סחורה לנאשם. אולם חבילות החשיש יאובקו תחילה במטה־המשטרה באבקה מיר־חדת, המכתימה את ידיו ובגדיו של כל הנוגע בה. כתמים אלה אפשר לגלות על־ידי בדיקה בקרניים אינפירה־אדומות.

"לאחר חיפוש בביתו של הסמל התגלה חומר החשוד כחשיש. בדיקה מעבדתית ה־יכחה כי היה זה אותו חומר שאובק באבקה המיוחדת. כתמים דומים של אותה אבקה התגלו על בגדיו וגופו של החשוד". היה ברור: המדור למלחמה בסמים משכ־רים שליד המטה הארצי — שלאחרונה, אש־רי הריאורגניזציה במשטרת ישראל, הועמד כאילו בצל — הוכיח את עצמו שוב.

חזרה לתקופת הזהב. היה זה רושם שטחי בלבד. בדיקה קלה של מה שהתרחש במדור למלחמה בסמים המשכרים, מאז שנוסד בשנת 1954, בהשראתו של ראש המחלקה הכלכלית לשעבר שמאי זוהר, ה־יכחה כי לא הכל היה כשורה שם. כשנוסדה המחלקה המיוחדת למלחמה ב־סמים־משכרים, והתקפה בידיו של בר־עירי

המורים הורה להכין צ'קים לכל הוכאים לקבל את חסכוניהם. אם לא יחול שינוי בלתי־צפוי, יהיה זה סופה של הפרשה. **"לא ניכנע לסחיטה!"** אולם לא היה בכך חיסול גמור של הפרשה. כי מבין מורי בתי־הספר היסודיים בעלי־זכויות בקופת הפנסיה, נמצאים גם מורים אשר עזבו את ההוראה היסודית, עברו ללמד במוסדות תיכוניים ואינם נחשבים לעובדי מדינה. זכויותיהם לפנסיה לא הועברו ל־רנות הגימלאות של עובדי המדינה.

סיפר השבוע. אחד ממורים אלה: "20 שנה עבדתי כמורה בבית־ספר יסודי, עד אשר עברתי להוראה בבית־ספר תיכון. עכ־שיו, עם פירוק קופת הפנסיה, יחזירו לי אלף או 1500 לירות, ויאמרו לי שאין לי יותר כל זכות לפנסיה. האם נשמע כדבר הזה? ממה אתקיים, אחרי שלא אוכל לעבוד יותר? אם רצוני לרכוש לי עתה זכות דומה לזכותי הקודמת, בקרן פנסיה אחרת, הרי ידרשו ממני תשלום של אלף לירות עבור כל שנה. כלומר בשעה שהסתדרות המורים תשלם לי 1500 ל"י עם ביטול זכויותי לפנסיה, אדרש לשלם 20 אלף ל"י כדי לרכוש זכויות שחת. היכן הצדק?"

מספרם של המורים התיכוניים הנמצאים במצב זה אינו גדול — 120 בסך הכל — והסתדרות המורים היתה יכולה בנקל להס־דיר את בעייתם. אולם מזה חמישה חודשים, מעורר השם "מורים תיכוניים" חלחלה במרכז הסתדרות המורים. כי באותו תאריך פורסם כ־1200 מורים תיכוניים מהסתדרות המורים, הקימו ארגון נפרד, ומצב של מל־חמה שורר בין שני הארגונים. נסינותיו של מרכז הסתדרות המורים לשכנע מורים תיכוניים לנטוש את ארגונם החדש ולשוב למסגרתם הישנה עלו בתוהו.

כאשר התעוררה פרשת קופת הפנסיה, ראה בה מרכז הסתדרות המורים הזדמנות נוחה להמשיך את מלחמתו בארגון הכופר. בחזרה אל המורים התיכוניים הודיע, כי הוא מוכן לדאוג לזכויותיהם — בתנאי שישארו נאמנים להסתדרות המורים. סיכם השבוע אחד ממורים אלה את דעת חבריו: "עד שפרשנו מהסתדרות המורים — חוד־שנים לפני פירוק הקופה — לא דאגו כלל לעניינינו, ועכשיו מפתים אותנו בהצעות לא הוגנות מצד אחד, ומצד שני מאיימים עלינו בהרס כלכלי, כדי שנחתר על דעותינו הציבוריות. זהו דבר בלתי־מוסרי ובלתי־הוגן. אנו לא ניכנע לסחיטה מעין זו". מה יכולים הם לעשות, כדי להבטיח את זכויותיהם? האיש לא רצה לגלות. "יש לנו הרבה דרכים, ואנחנו לא נהסס להשתמש בכל האמצעים — אפילו הקיצוניים ביותר. נישלנו לא יעבור בשקט!"

משטרה

סמים משכרים

תושבי הבית מספר 22 ברחוב מ"ג ש־בכפר שלם לא הוחרדו. הם היו רגילים לניידות משטרה ולצעדי שוטרים בשעות ש־אחרי־צהרי. חתשם אחת הדירות בבית,

תזכיר

שר המרחב

"מטכ"ל לבן" — תחת כותרת זאת דרש עורך העולם הזה (1993), שבוע לפני מיבצע־סיני, להקים בממשלה מיניסטריון מיוחד לענייני המרחב. בין השאר תבע העורך: "על הממשלה למנות שר לענייני ערב, ש־תפקידו האחד והיחיד יהיה לטפל ביחסים בין ישראל לבין ארצות־ערב. מסבע הרברים יהיה הוא השר השני בחשיבותו בממשלה אחרי שרי־הבטחון. עליה להעמיד את השר הזה בראש משרד לענייני ערב ולהעמיד לרשות מטכ"ל־שלום זה תקציב של מיליון נים". השבוע הצטרף ח"כ יגאל אלון לזרי־שה זו, הודיע כי אחדות־העבודה תדרוש בממשלה הבאה לחקים מיניסטריון כזה.

הזוג
גיע מהול
הצטרפו

זנוק בבאר שבע לקראת הדרך הארוכה לאילת. חלק מ-140 רוכבי הקט"נועים, שהגיעו לאחר יומיים למסרה. למעלה מ-200 קט"נועים, ווספות ולמברטות, יצאו בכיוון לאילת מתל-אביב. רובם הגיעו לבאר-שבע, אולם כאן התחרט חלק מהספורטאים, חזר למחרת לתל-אביב. רוכבת ווספה יחידה (מימין) בלטה במסע זה.

הענוויה אילת

אילת!

100 קטנועים יירדו במסע-נצחון לאילת! הכריזו כל שופרות הפרסומת. נקבע גם המועד: ל"ג בעומר, החג הסמך לפתיחת הדרך החדשה לאילת.

מהתוכנית הגדולה נשארה רק הפרסומת. מאז פתיחת הדרך החדשה לאילת, דרך מעלה העצמאות, הגיעו רוכבי ווספה ולמברטה לא מעטים לעיר החוף הדרומית, אולם הם באו לשם כיחידים, המסע הגדול לא נע. לפני כחודשיים שבה התוכנית וכבשה את דפי העיתונים. אולם מסיס, המארגן הצעיר של חגיגות העשור לאילת, העלה את ההצעה בפני חברות הקטנועים והללו קיבלו את הצעתו בהתלהבות. המשטרה, מגן-דוד אדום והרשויות המקומיות הבטיחו את עזרתם למבצע-ענק זה. הכל היה מוכן, חסרים היו רק הרוכבים שיגוררו את מבצע-הענק על גלגליהם הוועירים.

הם באו, טיפין-טיפין אמנם, אך באו. הרשימה הסופית כללה למעלה משש מאות שמות של בעלי ווספות ולמברטות, שהביעו את רצונם להשתתף בחגיגות אילת, היו מוכנים להגיע עד לשם על גבי רכבם הוועיר.

ביום היוניק התייצבו רק 240 רוכבים. היתר או שהתחרט, או שנבהל מהרעש שהוקם סביב התגייגות, סרב לסבוע בין עשרה אלפי החוגגים. אלא שבסופו של דבר נותרו המארגנים קרחים מכאן ומכאן: עשרות אלפי חוגגים לא היו באילת, ואך מעט רוכבים נוסתתפו במיבצע.

לבאר-שבע הגיעו רק כ-200, היתר נשאר בדרך. לשנייה המקטנת התלוו שני אמבולנסים של מגן-דוד אדום, למברטה אחת לעזרה ראשונה רפואית, מכונית סדנא, מכונית משטרה וג'יפ אחד, לעזרה ראשונה מכונית. בבית יציב בבאר-שבע חיכו לרוכבי הקטנועים

אוהלי יוסה ללינה ומשחררי להקת הנחיל, ויוסי בנאי בראשם, לבידור. הרוכבים, רובם זוגות צעירים, כמעט ולא נעזרו לא באהלים ולא בבורגנים. בר ההזדמנות האחרונה בלע חלק מהם, החלק הנותר התבודד בפינות חשוכות בעיר. הופעות הבידור ה- מתוכננות כמעט ולא משכו איש.

שעת היציאה לאילת נקבעה לשש בבוקר. אולם רק בשבע התייצבו אחרוני המשתתפים. מפקד קצר הוכיח כי למעלה משישים רוכבי קטנוע, החליטו כי המסע לבאר-שבע הספיק להם. רק 140 הגיעו לשלב האחרון של המרוץ: מבאר-שבע לאילת. שלב זה היה אף הקשה ביותר, רצוף סיכונים חדים, עליות תלולות, מורדות

כנס חדשות במראה

מגייס זר בשעת לילות הזדמנויות רומנטיות ובות למשתתפיו, שבילו שני לילות ב

התנגשות עם אבן סיימה את מסעו של קטנוע היספה 43'219. רוכבו, שטרב למסור את שמו לכתב העולם הוה, שבר את ידו לאחר שקטנועו התהפך, הוטט צפונה.

התנשקות ממושכת מהווה את סיום המנוחה הקצרה של הזוג מיכאל (23) ואטי (21) סטוליביצקי. בני זוג, שערכו מסעות-חספה רבים, מתכננים טיול-חספה לאירופה.

חנייה בכפר-ירוחם היתה ארוכה יותר מש" תוכנן. משאבת דלק אחת ציידה את כל הקטנועים בנוזל היקר. רוכבי הקטנועים, שהגיעו יחדיו למפגש, נאלצו לחכות זמן רב בתור. הם צויידו בדלק רורבי.

עייפות ניידת שלטה בדפנה הדני (17), תלמי זה מנתניה, שנסעה עם חברה החייל, משה עפרוני (21). "זוהי הפעם הראשונה שאני עושה דרך כה ארוכה על קטנוע. עייפתי, אבל כדאי", סוענת דפנה.

ההולנדי מאוט ודיני חרט (30) יצאו לדרך לפני חודשיים מהולנד, כדי לה" למרחק, שמעו במעבר מנדלבאום על המסע לאילת, עוררו תשומת לב ברכס השונה: קטנוע יאחה.

מסוכנים. הרוב עבר מעבר זה בשלום.

כלי רוח ספורטיבית

סיכם את ההשתמטות המאכזבת הנריך משלר, רופא פנימי קשיש (50), מתל-אביב, בעל למברטה 48-031: "אין להם רוח ספורטיבית. בזמנו ערכנו, אחתי ואנוכי, מסע של אלפיים קילומטרים על אופנוע. ע" ברנו את כל שוהיה מצפונה לדרומה. בהש" חאה למסע ההוא הנסיעה לאילת היא טיול קטן. האנשים כאן לא רגילים לספורט." דעה דומה היה לזוג ההולנדי מאוט ודיני חרט. השניים, סטודנטים בהאג, יצאו מביתם לפני שבועה שבועות על קטנוע צי"י מסוג "אווה". מטרתם היתה המרחק. הם הספיקו לעבור את תורכיה, סוריה, הלבנון וירדן, עד שהגיעו למעבר מנדלבאום, עשרה ימים לפני תחילת המסע. הדבר הראשון שראו היתה יריעה בג'רוסלם פוטט, המספרת על המסע. הם נרשמו והופיעו בדיוק לזינוק. "זוהי דרך נפלאה", אמר מאוט חרט ההולנדי. "שמעתי שיש בארץ כמה אלפי קטנועים וחשבתי שכולם יהיו שם. אצלנו, כשיש מסע כזה, כל הדרכים מלאות." ניחמה אותו חברתו למסע, דיני: "אין דבר. אלה שנסעו הם אנשים נפלאים. הם דאגו לנו כל הזמן, תרגמו בשבילנו את ההוראות והנחו אותנו למקומות הלינה, האוכל ותחנות הדלק."

"כמעט כמו באכריה"

אחר 55 קילומטרים של כביש סלול, חמש תאוונות וכמה תקריות קלות, הגיעו 140 רוכבי הקטנועים לאילת. כאן ציפה להם יער של שלטים ועיר כמעט ריקה. משתתפי המסע לא יכלו להסתיר את שמחתם. הם מלאו את אילת ברעש של מנועים דו-טקטים, הציפו את חוף הים בכלי רכב זעירים ונוצצים. "כמעט כמו החוף באכריה", אמרה דפנה הדני, שהגיעה לאילת רכובה על קטנוע של חברה משה עפרוני, "רק שכאן יותר חם."

גם באילת ציפה לרוכבים מחנה אוהלים מבד יוטה. אולם רוכבי הקטנועים העייפים ביכרו על פניו את החול בשפת-הים. הם צפו עוד בשלושה שחלמו, חזיון הענק שערכה אילת לכבוד אורחיה, ואחר התפזרו לאורך כל החוף. "אם כבר רומנטיקה, אז רומנטיקה עד הסוף!" טענה תל-אביבית בחבשת כפיה, שהבטיחה למסור את שמה כשתחזור לתל-אביב. לאור ההצלחה שזכתה לה במקום נראה שטרם הגיעה בחזרה. כתב העולם הזה, שליחה את רוכבי הי קטנועים בדרכם הארוכה, זכה לתשובות נלהבות, כששאל אותם אם היו מסכימים לערוך את המסע הזה שנית. נלהב ביותר היה אברהם בלינקברג (41), בעל מכבסה מצפת, שעבר את כל הדרך מעירו הגלילית על קטנוע ווספה 691-92. "אין דבר, 700 קילומטרים כבר עשיתי. מה זה עוד 700 ק" לומטרים נוספים?"

הדעה האופטימית השתנתה ככל שחזרו רוכבי הקטנועים והצפינו קלקולים בדרך חזרה, גשם שוטף שתפס את הרוכבים ליד מפגשי-אחים, קור הלילה והעייפות, שינו את מצב הרוח. "השתגעתי?" השיב השבוע רוכב קטנוע שנשאל עלידי כתב העולם הזה, אם מוכן היה לחזור על המסע. הוא היסס רגע, זכר את התשובה הנלהבת שנתן בשבוע שעבר על אותה שאלה. וסיכם: "מי יודע, מה לא עושים בשביל ספורט?"

רוכבי קטנוע חספה שצלם העולם הזה תפס אותם סה בראי הקטנוע שלהם. הסטע לאילת נתן לתף, העדיפו להתבודד מלהתבדר לפי התוכנית.

הסתערו במעלה העצמאות. עשרות רוכבי קטנוע שטפו את המורד לכיוון אילת בהרגשת רווחה — חצי הדרך לאילת כבר היתה מאחוריהם. המאמץ הקשה עמד לפני החוזרים מאילת. הם היו חייבים לעלות במעלה העצמאות במהלך נמוך. סיכם את הדרך איש סדנא: "תודה לאלו! זה היה הרבה יותר קל מאשר חשבנו." לאחר הנסיון הרב שנרכש במסעות מאורגנים קודמים ובנהירה ההמונית למיפגן חיל-האוויר בבאר-שבע, לפני כשנה, שבהם נפלו הקטנועים הקטנים קורבן לחוס ולמאמצי הדרך, היה מסע זה נקי יחסית מפגעים טכניים. הקטנועים עצמם, שהם מתוצרת איטליה ההררית, עומי דים בארץ מוצאם בפני נסיונות קשים הרבה יותר, כעליה על האלפים (3000 מטר ברציפות).

היעד היה החזיון האיילתי שלושה שחזרו מאת שלמה אופיר, בבימויה של שולמית בת-דורי, חברת קבוצ משמרי-העמק ואחותו של שר הפתוח, מרדכי בנטוב. בחזיון הענק השתתפו, נוסף על עשרות תושבי אילת, גמלים, גיפים, והזמרת ריקה זראי.

כדורגל

משחק עם לב

על משחק השבוע, בו ניצחה "מכבי" תל-אביב את "מכבי" חר"פה בתוצאה 1:2, ועלתה למקום הראשון בטבלת הליגה, כותב שייט גלזר:

זוכרים את המשחק על גביע העשור נגד מכבי חיפה? טוב, אז אם שכחתם, אזכיר לכם. מכבי חיפה דחפו לנו אז שני גולים. אבל אנחנו לא הופלנו, עוז הגברנו, והצ'לחנו להשחת ל-2:1. השבוע ניסינו לראות אם גם מכבי חיפה כל כך חכמים כמונו. עשינו בדיוק ההיפך משאז. נתנו להם שני גולים בפתיחה, וניסינו לראות אם הם יצליחו להשחת כמונו, אחרי 0:2. לא צריך לספר לכם שהם לא הצליחו.

היתה התעניינות עצומה במשחק הזה. כי היתה תקופה בליגה שמכבי תל-אביב היתה גלשה למטה במדרגות של הליגה. אבל בזמן האחרון התחלנו לאט לאט לעלות. המשחק הזה היה צריך לקבוע לא רק מי יהיה עכ"שיו בראשות הליגה, אלא הוא יקבע למעשה גם בסוף הליגה. לקחנו את העסק ברצינות והתאמנו כל השבוע.

ההתרגשות היתה גדולה. גם אני, שלא כל כך התרגשתי, הייתי קצת עצבני. תיכף ב-

שייט בועם לידי שוער חיפה לויין
אם הופלנו — עוד הגברנו.

התחלה ראינו שמכבי חיפה משחקת עם שני סטופרים ומשתדלת לסגור את מרכז השדה. עלינו בהרכב מלא אבל לא כל כך טוב. פלשל לא היה בקו הבריאות, ולכן היה לו קשה להשיג את הנורמה השבועית שלו של שלושה גולים. נחמיאס עוד היה חצי פצוע מהאימון ויוסלה גולדשטיין, שנפצע בערך אחרי 20 רגעי, אחרי שהכניס את ה'גול, גם כן כבר לא נלקח בחשבון.

חוץ מזה גם רוניק לא שיחק. הוא לא רצה לשחק כרץ ימני בחולצה מספר 4, כמו שקבע המאמן, ורצה ללבוש רק חולצה מס' 5. אז יונה פוקס, שלא היה צריך לשחק, לבש את החולצה שלו. אחרי-כך התברר ש'יונה'לה היה הכי טוב על המגרש אצלנו. **מפנה ברקה ה-20.** כמו שאמרתי, שתי הקבוצות היו מתוחות. ביחוד אצלנו, ששיחקו כמה שחקנים צעירים. התחלנו ל'שחק. הפתיחה היתה חזקה מאוד. את ה'התקפות הראשונות יזמו דווקא החיפאים, ביחוד הלה, שהתפרץ מהר, אבל נעצר ב'אותה המהירות עליידי מתניה ובנדורי. במ' יוחד התפעלתי איך שמתניה שלט על כל הכדורים הגבוהים שבמגרש. חיפה התקיפו רק עד קו ה-16' ושם נשברו כל ההתקפות שלהם.

לעומת זאת היתה ההתקפה שלנו מפותלת, ולא התקפנו עם כל החמישה ביחד. רק ב'זקה ה-20 חל המפנה. אחרי מסירות-צירופים יפות, ביני לבין רפי לוי, הכנסתי לרפי כדור בין שני מגינים והוא בעט לשער. תקלה וחי' שחקנים לא הספיקו להכניס את הגל למיח'

פִּרָנְסִיטֶקְס
קיסריה

חדש
אריגי כתנה
ז'אקרד

תוצרת ישראל
בדגמי האפנה המהוללת
של צרפת.

להשיג
בחנויות המובחרות

Francitex

תחפושת -
נשף -
עדלידע -

הכל
מונצח
בצלום
צבעוני
על

Agfacolor

שרות פיתוח והדפסה
מהיר על-ידי 3 מעבדות בארץ

פתשגן בע"מ

ככה ייעשה לאיש
אשר המזל חפץ ביקרו'
בימי פורים
פור הפיס תקנה

דגל

עלוות * שווחות

★ טבק מובחר
★ נעשון נעים
★ סיגריה חסכונית

DEGEL

20 סיגריאות 280 מ"מ

איב בתל- אביב

וכבר פסק השופט מכת'עונש לטובתו, ליד קו 16' של השער החיפאי. אמרתי לצפניה שיבעט, והיות שהמגינים החיפאים התכוננו למכה למרכז המגרש, שימסור לי חלש ה' צידה. קיבלתי את הכדור, התפרצתי איתו עד לקו השער ושם בעטתי לרוחב השער. גולדשטיין הראה לו את הדרך לפנים השער. המגן החיפאי שרצה לעצור את הכדור, רק עזר לו להיכנס עוד יותר.

לא האמננו בעצם שזה ילך לנו כל כך קל. אבל אחרי שני הגולים התחילו חיפה ללחוץ חזק ובחצי השני הכניסו לנו גול מפנול מפוקפק. נכון שהם היו במחצית זאת יותר טובים, מפני שאנחנו רצינו לשמור על היתרון שהשגנו. אבל כמו שאומרים שערם ורשתות נוצרו בשביל להכניס גולים ולא רק בשביל שירוצו ביניהם.

כמו תמיד היתה לי גם הפעם הודמנות שפיספסתי. לקחתי את הכדור מחצי המגרש והתקדמתי איתו כמעט עד השער אבל ברגע האחרון מסרתי אותו דחאק לידים של לוי שוער חיפה. אבל זה לא נורא באמת, לחי' פאים היו הרבה יותר הודמנויות להשוות את התוצאות. עד הרגע האחרון ממש לא ידענו אם הרווחנו נקודה אחת או שתיים. כאשר בשניה האחרונה פיספסו החיפאים את ההודמנות האחרונה שלהם, הרגשנו ש' מכבי תל-אביב היא בכל זאת מכבי תל-אביב. בתור פרס על הנצחון היפה לקחו אותנו עוד באותו הערב להופעה של איב מונטאן. הרבה לא הבנתי מה שהוא רצה להגיד, אבל הוא שתק טוב. תענוג לשבת במשחק כמו שלו. זה לא כמו במשחק כדורגל. כאן אפי' שר לשבת שעה וחצי עם הלב במקום. הלכנו גם לאכול במסעדה של חסון, זה שהיה אודו מושבע של הפועל והתאיים מ' הם. הוא אמר לי: כתוב שניצחתם מפני שאכלתם אצלי. מה פתאום שאכתוב את זה, אני צריך לעשות לו פירסומת!?

סכסוכים

לא כל יום ברים

"נילחם עד טיפת דמנו האחרונה!" הכריז בפאתוס שלום יוסמן, יושב-ראש הנהלת המכבי. העתונאים שכונסו לישיבת החירום פיתקו. הם ידעו כי איומי מכבי לנטוש את האחדות הכדורגל ואת משחקי הליגות הם איומים בעלמא. שום אגודה לא תסכים לנטוש את העסק המכניס ששמו כדורגל, משחקי ליגה וגביע.

"הפעלת הגיליוטינה" קרא עסקן מכבי לתכנית החדשה, שהעלו נציגי הפועל בהת' אחדות הכדורגל. היה זה לפני כשבועיים, דחאק כשהסדר ושלוש הבית כאילו מצאו להם מקום בספורט הכדורגל, כאשר הגישו נציגי הפועל בהנהלת ההתאחדות הצעה להקים ועד-פועל בן שבעה חברים, בו יהיה רוב לאנשי הפועל כמו בהנהלה. אנשי מכבי התנגדו להרכב המוסד החדש, טענו ש' ממילא יש להפועל רוב בהנהלה. לנציגי הפועל היה תרוע: "זה ייעל את העבודה".

אולם מאחורי כחנת העול הסתתרה כחנה אחרת לגמרי. מוסד מצומצם כמו ועד- הפועל בן שבעה חברים, היה מאפשר לנציגי הפועל לקבל החלטות הרבה יותר מהירות ובהרבה פחות התנגדות חיכוכים מצד יריביהם. כמקובל בהנהלה בת חמישה עשר החברים. האיש שיוזם את ההצעה ודרש בכל כוחותיו לקבלה, היה סגן יושב- ראש ההתאחדות וגובר צבי ("האיש בעל הצלקת") ברים. כיום נאלץ ברים להעביר כל מכתב עליו הוא חותם, לחתימה אל נציגי מכבי. הקמת ועד-פועל שהוא היה עומד בראשו, היתה מאפשרת לו לתתם בלי השותף המכבי.

כדי הפרעות. כאשר אימו נציגי מכבי בפרישה, נאותו כמה מנציגי הפועל לדחות את קבלת ההחלטה עד לגמר עונת הכדורגל, אולם ברים תבע בכל תוקף לקבל החלטה. כאשר בלחצו נבחר ועד-פועל שהורכב מארבעה נציגי הפועל, שני נציגי מכבי ונציגי בית"ר, הודיעו אנשי מכבי על אי-קבלת המנדטים.

המפתיע במשבר החדש היה שנציגי בית"ר הנחשבים בדרך כלל לגרור מכבי ומתנגדי נסיגות ההחלטות של הפועל, היו הפעם לצד אנשי הפועל. מאחר שמצב קבוצות בית"ר בליגות השונות אינו מזהיר ביותר, והבית"רים רצו בכל מחיר לשמור על מע' מדם בהתאחדות, לא הצטרפו לאיומי מכבי.

רק בסוף השבוע, אחרי שנציגי הפועל נוכחו כי הפעם יכולים אנשי מכבי להפריע את מהלך הליגה הסדיר ואת זרם ההכנסות הסדיר, הם הסכימו לויתור ומני, הורידו את מספר חבריהם בועד הפועל מארבעה לשלושה. לעצ' אחד מאנשי הפועל לכניעתו של צבי ברים: "זהו מה שנאמל, לא כל יום ברים".

מאחורי הקדעים מקיש מישוה בעץ בחזקה. הקהל משתתק. מה קרה? האם מישוה קיבל התקפת עצבים מאחורי הבמה? לפתע כבים האורות. מאחורי מסך פלסטי שקוף למחצה פותחת תזמורת במנגינה רועשת. האורות נדלקים והוא עומד על הבמה. גבוה, חסון ורחב כתפיים, בעל הבעת פנים של פרח מאופק, לבוש במכנסים חומים, חולצה חומה, נעליים חומות וחגורה חומה, בלי לומר מלה, לא שלום ולא ערב טוב, הוא מתחיל לשיר. לשיר על דברים של מה בכך כמו העבודה של יום-יום, בת צחוק של ילד, פזמון של שיר ולידתה של אהבה חדשה. הוא עומד לפני המיקרופון ושר בלי לזוז כמעט. השיר נגמר. הוא מקבל בחיוך שוב את תשואות הקהל, אומר את שמו של השיר הבא ושר.

שוב לא קורה ולא כלום, רק הזמר והמיקרופון. ושוב הוא לא נע תנועות מיותרות, אינו מרבה להשתמש בידיו, רק פיו פולט את המילים בפשטות וללא מאמץ. וכשהקהל כמעט קצת מאוכזב מהאיש שרק עומד על הבמה הריקה והחשופה, שרק עומד ושר, הוא מתעורר לפתע. השיר שבפיו הוא שמח וצוהל, לפתע הוא שר בכל גופו, נע לרוחב כל הבמה, מעתת ידיו ואצבעותיו ומכניס חיים על הבמה. והשיר הבא שוב שקט ורוגע ושוב הוא עומד במרכז הבמה ללא תנועה כמעט ומביא את המאזין למחשבה: "מה, זה איב מונטאן? כל אחד יכול לעשות את זה". ובו ברגע הוא שר שיר חדש, מתעורר לחיים, משחק בעיניו ובידיו ובכל גופו, רוקד ומלווה את שירתו בקטעי פנטזימה.

ומבלי שהקהל מרגיש בכך הוא לוכד אותו בכבלי קסם, מרתק אותו אליו בשיטה ובסדר כשל פסיכולוג מומחה. עד לרגע בו הוא מסיים את התכנית, ותקל ככר כולו שלו. זהו איב מונטאן. זמר ושחקן שהכשרון הוא רק יסוד עליו הוא בונה את הבנין הגדול של כיבוש קהל מאויניו. כל תנועה, כל ניד עפעף, כל עזית באצבע הקטנה, מחושבים לרטי הפרטים ומתוכננים.

כי השלמות המקצועית היא גדולתו של מונטאן על הבמה.

★ ★ ★

"חיה לא טיפשה"

רחוב אין איש מביט אחריהם פעמיים. כשהם יושבים על כורסא באכסדרא של מלון דן, או מטילים לאורך רחוב אלנבי בחברת ידידים מקומיים, לבושים בבגדים הפשוטים שלובש כל אחד, אין איש נזכר שרק לפני שבוע ראה את אחד מהם בסרט. איב, שלמרות 38 שנותיו נראה כמו ילד מגדול שמעשה ליצנות חבוי מאחורי חיוכו, גלוי ולבבי עם כל אחד כמו בימים בהם היה סבל במל מארטי או ספר שזכה בפרס ראשון עבור תסרוקת נשים מסובכת שהצליל להכניה במהירות בתחרות.

סימון סיניורה, בת לאם יהודיה ואב שמוצאו ממשפחה פולנית ששמה קאמינקר, נראית קצת מבוגרת ממנו. שיער צהוב, עיניים שקועות וכהות, רגליים דקות ומחויטבות, אינם מבדילים אותה מכל אשה אחרת. וכמו כל אשה אחרת, יש לה מגרעת שאיב אינו יכול לסלוח לה לעולם — הנטיה לשבור כלים.

"מעולם לא התגליתי" מספרת סימון, שהפיקחות מרצדת בעיניה, "דחפתי את עצמי והגעתי לאן שהגעתי. עברתי על תפקידים קטנים.

דו-פרצופיות סנייט טותן עשרות פרצופים אשר אותם פציג איב מונטאן בחופשתו בעזרתם הוא חושף את טיפוחי הצחצח מלגת חזיתת ל'קהל הנחלב.

לפעמים קיבלתי תפקידים חשובים יותר, אבל לא מאסתי לחזור לתפקידים הקטנים, עד שטיפסתי ועליתי למעמד של כוכבת. "בריג'ט בארדו? ילדה נפלאה. אני אוהבת אותה מאוד וחושבת שהיא גדולה. ואני אומרת את זה ברצינות מפני שאני מבוגרת מדי והיא צעירה מדי, כך שאיננה יכולה עוד לקחת שום דבר ממני". אומרת סימון ומחייכת חיוך ציני בזוית הפה. "הייתי רוצה מאוד להסריט סרט בארץ. למה לא? אני מוכנה להסריט בכל מקום. אני לא יחידה ברצון זה. כל השחקנים הצרפתים מוכנים לבא לארץ לשחק כאן: רק תנו להם סרטים".

"חיה הררית תצלית מאוד. הכרתי אותה ברומא בזמן שעשתה את הסרט נערת היום. היא לגמרי לא טיפשה. אני שמחה שהיא מתקדמת. הישראלית שאני הכי מעריצה היא חנה סנש. קראתי את כל הסיפור שלה. גיון בארי הציע לי לשחק את התפקיד הראשי בסרט עליה, שמעתי שגם לחיה הררית תכנית כזאת, אבל עד עכשיו לא שמעתי שמאיוה שהוא צד יצא איוה דבר".

★ ★ ★

יום הולדת לדורו

איב מונטאן עצמו אינו יכול להתרנן בנושא אחד כל הזמן. הוא חושב על כמה וכמה דברים בעת ובעונה אחת, על מנגינת התזמורת הגרים במלון מסוג גרוע יותר ואינם שבעי רצון כל כך, על רשת הרמקולים המיוחדת שהביא מפאריס ושהתקנה בהיכל התרבות והמסוגלת להעביר את זמרתו באיצטדיון פתוח בנוכחות 30 אלף צופים, על הנערות הישראליות היורדות לבאר מלון דן ("לבושות לא רע, לגמרי לא רע") ועליו עצמו.

"ברור שאני מתרגש לפני כל הופעה", אומר זמר השאנסונים המקצועי ביותר בעולם, "עליך להיות אידיוט כדי לא להתרגש לפני כל הופעה. רק אידיוטים לא מתרגשים". על זמרה וקולנוע ואיב מונטאן הוא מדבר בלב גלוי: "ראיתם את הסרט על זאבים ואני שים? בעבודה שם פחדתי באמת. פחדתי מאד. חלק מהזאבים שהי' פיעו בסרט היו זאבים אמיתיים וחלק כלבי-זאב גרמניים. הכלב שהייתי צריך להתאבק עמו בסרט היה חצי זאב וחצי כלב. שמו לי על הידיים מגנים מנחושת כדי שיהיו הכלבי-זאב שניעצו בי לא יחרו לבשרי. ובכן, הוא התנפל ונשך, אך השיניים הגיעו לבשר".

קצת פחות ברצון הוא מדבר על פוליטיקה. "אני זמר ולא מת' עסק בפוליטיקה. אף פעם לא הייתי חבר במפלגה הקומוניסטית. נסעתי לרוסיה לפני שנתיים מפני שהיה לי חוזה ושילמו לי כסף טוב. נפגשתי לשיחה עם כרושצ'וב וכל שאר המנהיגים שכיום כבר לא מנהיגים. בהתחלה התרגשתי קצת, אבל ישבנו ודיברנו שתיים. כמו שני אנשים רגילים ולא הרגשנו שהזמן עובר. האמת היא שפחדתי בהתחלה לדבר עמו אבל הוא היה ששבר את הקרח. "עכשיו אני רוצה יותר להתעסק בפוליטיקה. יש דברים יותר מעניינים, כמו הדברים שעליהם אני שר. "ללולו יש יום הולדת היום. בוא גם אתה למסיבת יום-ההולדת של לולו. נינט תהיה שם, ועוד אנשים פשוטים כמוני וכמוך, ויהיה שמח. באו" אלה הדברים עליהם הוא שר.

דו-פרצופים איב מונטאן ואשתו, שהקניית הקולנוע הצרפתי סיומן (צירי המכשפות) טיני יורה, שהנחלה במלחח לבגעת אינח מתפרבת בחצנתו ובשירתו.

הייתי פועל דחק

(המשך מעמוד 7)

חודש מינה אותי שומר לילה, באוהל ה' כלים. לילה או שני לילות באתי לשמור. אחר כך אמר לי: כמאן בין ההרים איש לא יבוא לגנוב. אתה יכול לישון בשקט, או אפילו להישאר בבית. במשך שנתיים אלה הספיק כהן לחסוך 600 לירות ולשאת לו אשה. "מתה בינתיים, המרוחמת."

★ ★ ★

כהן גדול

כהן היה האיש המעניין והאינטליגנטי ביותר מבין כל פועלי הדחק שפגשתי. כיצד הגיע למצב שנאלץ לבקש עבודת דחק בלשכה? הוא סיפר ברצון:

"בקהיר היתה לי חנות למכונות תפירה משומשות. הייתי קונה, מתקן ומוכר מכונות תפירה. ושם משתמשים במכונות תפירה. כי כל עקרת בית תופרת את בגדי משפחתה, לא כמו כאן. בחודשיים של חג, הייתי מרוחח מספיק כדי להתקיים כל השנה."

כאשר עלה ארצה לפני שמונה שנים, ובידו כמה אלפי לירות, החליט לעבוד במסחר ירקות. אולם בעיסקה אחת — כאשר קנה תפוחי אדמה בתקווה שהמחיר יאמיר, — הציעה הממשלה לפתע את השוק בתפוחי אדמה מן הקירור — הפסיד כהן את כל הונו. "קיפלתי את הנוב", סיפר לי בטון של פילוסוף, "ודפקתי על הדלת של לשכת העבודה."

מאז כבר התמחה בעבודות דחק. "לא רוצה עבודות אחרות, כי שם דופקים אותך. ואילו בדחק, ישנה תמיד אפשרות להסתדר. צריך רק לדעת איך. אתה מבין? אין פה בעליבתי שכואב לו הלב על כל גרוש". ולפי עדותו, לפחות, הרי הגיע לדרגת אמן בידיד זה. למשל, כאשר נשלח לעבוד במחנה צבאי, רכש את ידידותו של האחראי על מחסן החומרים באותו מחנה, ובמשך 30 יום רק עסק בהפרדת ערימת מסמכים לפי גודלם.

"מתי תגמור?" שאל האחראי את כהן. "כשיגמר סידור העבודה שלי", השיב. וכך היה.

★ ★ ★

מנוחה בצל בתי קברות

בבנייה לרמות ימנשה ירדו שתי קבוצות קטנות: זו של כהן וזו של קוראי הגירוסים פוסט. קבוצתו נסעה הלאה, אל מעבר לקיבוץ דליה. סלים, ראש הקבוצה התימני, הסביר לי מה עלי לעשות. ואז התמלאתי חזמה. הרי בסך הכל דרש ממני לעבוד באותה עבודה יעור בה עסקתי במימים הקודמים! רמאות נבזית! נרגעתי במרה. כי בכל זאת היה הבדל: בעוד ששם נדרשתי לעזור 80 תלי שתילים באדמה הררית קשה ביותר, כאן לא נדרש הפועל לעשות יותר מ-50, באדמה קלה הרבה יותר.

ואמנם, בשעה 10.45 — כלומר שלוש שעות בדיוק אחרי שהתחלנו לעבוד — קרא הפועל הראשון לסלים: "גמרתי! בוא לספור!" סלים ספר, בדק את טיב העבודה והמאוראי המוקדם הלך להשתרע על הירק — כשיום עבודה שלם מאחוריו. בשעה 11 גמרתי גם אני והצטרפתי אל השוכבים, שמספרם הגיע עתה ליותר מ-75% של העובדים. לא נותר לנו מה לעשות אלא לחכות לבוא המשאית, בשעה אחת אחריצה הרים. נרדמתי. באחת, הופיעה המשאית. סלים חילק לכל איש את כרטיסי העבודה. בכל אחד נרשמו שמונה שעות עבודה.

לד שער דליה חיכו לנו שתי הקבוצות האחרות. תפישתי את דויד כהן והזמנתי לשבת לידי. "היה לנו בוקר קל מאוד", סיפרתי לו, מרוצה על כי סוף־סוף מצאתי את מקום העבודה האידיאלי. הוא הביט בי בעיניו הכחולות, אשר תכונה של 50 שנות חיים במצרים ובישראל נשקפה בהן. "קל?" שאל, "גם לנו היה בסדר."

רציתי לדעת מה פירוש בסדר. הוא הסביר ברצון: "אצלנו לא היתה קבלנות. נתנו לנו למתוח גדריתיל. גמרנו ברבע לעשר. לראש הקבוצה לא היה איכפת. אבל הוא חשב על מה שעלולים האנשים להגיד. אז אמר לנו לשכב לנח בצל האילנות של בית הקברות. דקא אויר לא רע. ישנתי טוב מאוד."

סיפורו קילקל לי לגמרי את מצב הרוח. שוב לא הייתי גאה בהישגי — יום עבודה של שלוש שעות ורבע. כי הנה הסתבר, ש'אחרים' הצליחו תוך שעה ורבע. זה נראה לי מוגזם — אפילו כשמדובר בעבודות דחק.

הפרק הבא בפעירה: האם עבודות הדחק נחוצות — ולמי?

הוא צעיר
ואתלטי...
בעבודה וכן
בספורט הוא
תופס מקום ראשון

מובן מאלי:

נלסון הוא מעשן!

11.12

שמחתך תגדל שבעתיים עם רהיטי

נ. אושינסקי

תליאביב, רחוב הרצל 56

חדרי אוכל מודרניים — חדרי שינה נוחים
ספות יפות וחדישות — ריהוט סלון מרהיב עין —
ביצוע לפי הזמנה

הריהוט המקורי לפי סגנון מודרני — פינות
סלון נחמדות ונוחות — חדרי שינה אינטימיים

אפשר להשיג במיטב התנאים אצל

א. זוזובסקי

תליאביב, רחוב הרצל 39

כל מערכות הרהיטים החדשים ביותר
והפתעות נעימות.

בית חרושת לרהיטים ב. ג. את א. לוינשטיין
דוגמות חדישות ביותר בבית-המסחר לרהיטים

לוינשטיין

בית המסחר:

תליאביב,

רחוב הרצל 43

טלפון 83575

בית החרושת:

תליאביב,

מרכז זולובלסקי

רחוב מס' 2

טלפון 82525

רהיטי בית ומשרד מוכנים ולפי הזמנה

גיל הבגרות

לונדון, הובאה ילדה בת 13 לדין, על שהציתה את בית הוריה באמצעות סיגריה, הבטיחה לשופט כי לא תעשן יותר.

★ ★ ★

ממשלת הבובות

תליאביב, הוצאו למכירה בחנויות לכבוד חגיגות בובות נעות, בדמור יותיהם של דוד בן-גוריון וכל שרי ה' ממשלה.

★ ★ ★

בלי מילים

תליאביב, התחפש הילד דוד גורביץ לשום דבר, תלה על צווארו שום וכיסה את גופו בגליון של דבר.

★ ★ ★

ספר לי ואספר לך

תליאביב, נתפס חייל בן 18 בגניבת מכונת מסוג סטרואן, הודה בגניבת חמש מכונות נוספות מסוג זה, שנעלמו מתליאביב ונמצאו אחריכך ליד מחנה, טען כי הוא מוכן להודות בעוד גניבות אם המשטרה תזכיר לו על מכונות נוספות מסוג סטרואן שנעלמו בתליאביב.

★ ★ ★

הימור מסוכן

מיאמי, פלורידה, התבקש השופט מיטשל גולדמן לפסוק את דינו של הקוביטס טומי ג'קסון, החליט לקבוע את גורלו באמצעות זריקת קוביות, זרק קובי יות וקבע לקוביטס 30 ימי מאסר, נתבע עלידי הסתדרות עורכי־הדין להתפטר מ' תפקידו.

★ ★ ★

לאן צעדו הפרוטות?

תליאביב, גנב אלמוני פנקס קבלות של איגוד אילנשיל פוליה, עבר מחנות לחנות, גבה תרומות עבור צעדת הפרוטות.

★ ★ ★

מפעל הפיס

תליאביב, הודיעה המפלגה הפרוג' רסיבית לחבריה, כי בין אלה מתוכם שירכשו מספר נוסף של חברים למפלגה, יוגרלו פסיון וסיסות לאילת.

★ ★ ★

בצורת השופה

כיסופים, ביקשה מערכת העלון המ' קומי מחברי הקיבוץ להגיש לה ה' צעות לסמל היומון, שצריך לבטא את חופש העתונות, קיבוץ גלויות, בצורת, שאיפתנו לשלום והערצתנו לבריגט בארדו."

★ ★ ★

תשובה בוערת

ירושלים, אחרי שהיומון הארץ יצא במאמרו הראשי נגד הפגנת הסטודנטים על העלאת שכר-הלימוד, קנו הסטודנטים את גליונות העתון, שרפו אותם בשריפה פומבית.

★ ★ ★

נמוק משבנע

תליאביב, נוכח דוד אינהורן כי אל' מוני גנב את הסנדל שלו, ערך חיפוי שים בכל רחבי העיר אחר מכונתו, מצא אותה לבסוף כשבתוכה יושב גבר זר, ניסה לקחת את המכונת, נזרק ממנה עלידי האלמוני שטען כי הסנדל הוא שלו.

★ ★ ★

העכבר הוליד הר

חיפה, הבחין יעקב שושני בעכבר שהתחבא מאחורי מושב מכונתו, ניסה להבריח אותו באמצעות רעש, נכשל, שפך קצת בנוזל מאחורי הריסוד, הדליק אותו כדי להבריח את העכבר, גרם להצתת המ' כונת ובוערת.

ציורה

פשוטה

כמשמעה

ב ראיון נרגש שנתנה זיזה רודן-שפיר לכתבת אחד השבועונים הישראליים, טענה מלכת היין לשעבר: "מה רוצים ממני? תמונות העירום שלי שהתפרסמו בישראל צולמו עליי הסוכן שלי — זוהי דרך רגילה לפרסומת באמריקה. חוץ מזה תמונות אלה הן ישנות מאד... עכשיו אני כוכבת סרטים ולא דוגמנית-עירום."

נראה שגם עתה, לאחר הצלחה חלקית בסרט ראשון, קרב אקדחים בגאן-היל, זקוקה עדיין זיזה לפרסומת הגואלת. שבועון ברזילאי, מנציחה גילה את זיזה בסארפאולו, שם היא מסריטה סרט מדרגה שנייה בשביל חברת סרטים אמריקאית, הקדיש לה שני עמודים. "בחורה זו ששמה זיזה רודן, היא מיס ישראל של הוליווד. ברגע זה אפשר לפגוש אותה בשטחי גוארוויה (סאו פאולו), מופיעה בסרט אמריקאי שעלילתו מתרחשת בהאיטי. "הסלט הגיאוגרפי של הסרט מגדיל את הויכוח בין המבקרים הקולנועיים של סאו-

ההכנה

לפני כל סצנה עוברת זיזה איפור מיוחד על ידי מומחה איפור, המהווה חלק בלתי נפרד מצוות ההסרטה. זיזה אינה מקשה על מלאכתו של המאפר, משתדלת, ככל האפשר, לשתף עמו פעולה, ניצבת בצייתנות כשהוא מאפרה.

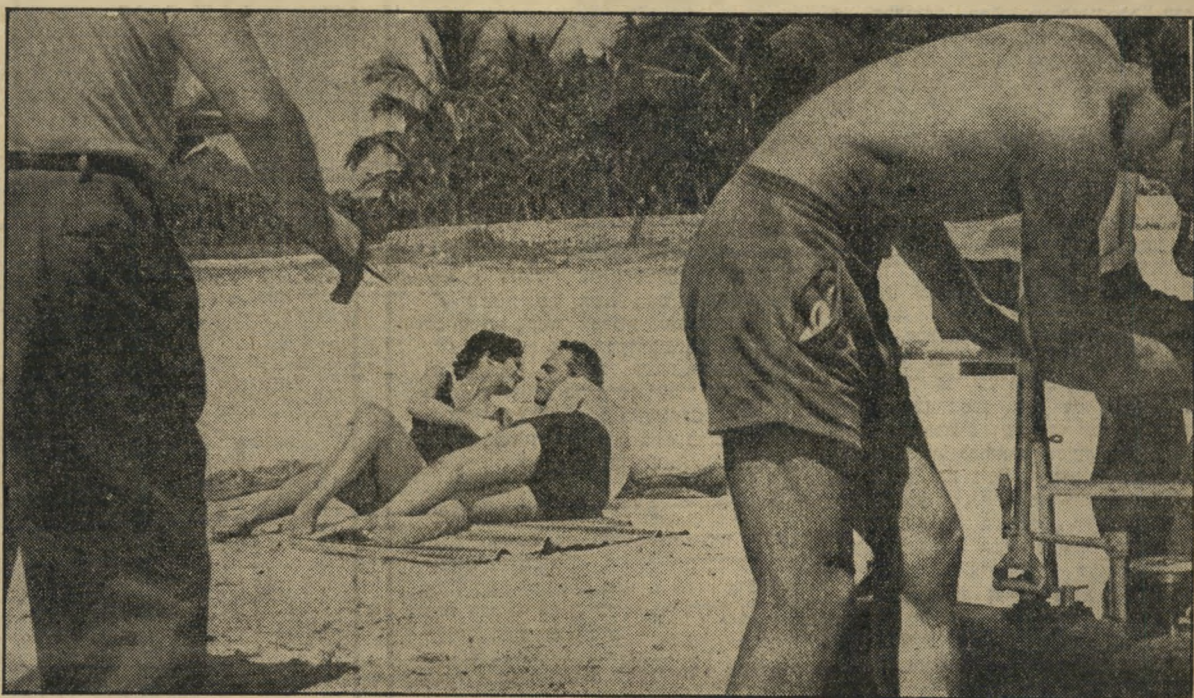
השימון

בעיות מיוחדות של איפור עמדו בפני צוות המסריטים בבואם להסריט בברזיל המשוונית. החום היה נורא והאיפור שנמרח על פניהם וגופם של השחקנים היה נמס כעבור דקות. בצילום נראה מאפר מורח את האיפור השמן על זיזה.

פאולו. יותר מזה אין לומר דבר על הסרט, יש אבל מה לומר על זיזה. יש לה יופי דומה לזה של אליזבת טיילור. היא בת 22, שחרחרת וגאה.

"כאשר נתגלתה על ידי מנציחה, התכוננה למבצע צבאי אמיתי, מבצע נשיקה עם השחקן חלטר ריד בשביל הסרט האיטליאני. במאי הסרט הוא דוגלס פוללי. מוגי האויר במקום ההסרטה היה חם מאד, במיוחד בשעות היום. על המאפר היה להפיץ סיק בכל פעם את ההסרטה, כדי לחדש את האיפור של השחקנים שנמס בחום. לפי הביוגרפיה של הנערה הזאת, היא נולדה בישראל כבת לפרופסור מפורסם למתמטיקה מן הטכניון בחיפה. היא למדה באלט ומימיקה בהדרכת מרסל מרטו. היא התחנכה בארה"ב, וכשהיתה בת 15 חזרה לארצה כדי לשרת בצבא, שם אירגנה הופעות למען החיילים. זיזה התפרסמה במהירות ונעשתה פופולרית מאד בישראל. היא חזרה לאמריקה עם חוזה לכמה סרטים בטלוויזיה של ניו יורק והוליווד, עד שנתגלתה עלידי האל חאליס.

"בין השאר הופיעה בסרט קרב אקדחים בגאן היל, שבו שיחקה בתפקיד אשתו היינדיאנית של קירק דוגלס. היא נחשבת לאחד הכשרונות הגדולים של צעירי השחקנים המופיעים בקולנוע האמריקאי. זיזה מקוה שתוך זמן קצר תהיה פופולרית כמו אליזבת טיילור. בן זוגה בסרט האיטליאני של פאולט גודארד, מה שבטוח — בטוח.

הצילום

זיזה ובן זוגה בסרט בחזרה על קטע אהבהבים, נתקלים בקשיי הטכניים. חוסר-טבלנות נוכח קשיים אלה מגלה השחקן חלטר ריד, הרגיל להסריט בתנאים הרבה יותר נוחים מאשר תנאי החום והלחות הקיימים בג'ונגל הברזילאי.

אמנות

בקרו

פי הילקוט

כאשר ימלא הקהל בעוד 24 יום את מבו-
אות היכל התרבות, ויבקש לעיין בתוכנית
כדי להתמצא בתוכנית הערב, קרוב לוודאי
כי במקום תוכנית ימצא בה פסוק מעין זה:
"מחמת האופי המאולתר של מוסיקה זו,
אין אפשרות לפרסם תוכנית פורמאלית."
על כל פנים, זהו הפסוק המופיע ברבות
מן התוכניות שהוצאו לקראת הופעותיו של
אמן הגיטא לואי ארמסטרונג, המגיע לישראל
בחברת אשתו הרביעית, לוסיל, ותזמורת
של 7 מנגנים.

נוסח זה, של נגינה מאולתרת, הוא הדבר
שדניאל לואי "סאצ'מו" ארמסטרונג בן
ה-59, שמר מאז ימי ילדותו בניו-אורליאנס,
אותם תיאר באחד מספריו, שהוא מחבר
בשעות הפנאי, שנה לאחר שנולד, נטש אביו
את אמו מאריאן. ארמסטרונג, יליד רחוב ה-
יצאניות בפרבר הכושני של העיר, החל את
חיו בדרך אופיינית לבני רחוב זה. בבית

יריב של סבא

(המשך מעמוד 5)

עיתונות הגיב יריב: "אני מ... על מה
שיכתבו."

★ ★ ★

נחים, לא להפריע לישיבה

את פולה בן-גוריון היה קשה יותר
להשיג, לשם אישור התערבותה עבור
נכדה. כאשר התקשר עונאי עם המספר
הסודי של בית ראש הממשלה בירושלים,
התנהלה בטלפון השיחה הבאה:
"אבקש את הגברת פולה בן-גוריון."
"כן, מדברת."
"יש לי שאלה. נמסר לנו כי נכדך יריב
התקבל לטכניון ולעתודה האקדמית בהת-
ערבותך."

"אינני יודעת. תתקשר בבקשה מחר ב-
בוקר עם המזכיר."
"אני חוזר על השאלה, גברתי."
"מי נתן לך את המספר שלנו? הגברת
פולה איננה, פה מדברת האשה שבבית."
הקו נסגר.

כעבור דקות מספר שוב התקשר העתו-
נאי עם בית ראש הממשלה. שוב ענתה
אשה לצלצל הטלפון: "לא לבלבל את המוח,

פילוט פרינץ
מקלט חדיש של 6 מנועות עם קליטה עולמית על כל הגלים. בתיבה נאה ומודרנית לפי דרישות אקוסטיקה חדישה איכות פילוט הידועה.

PRINCE
Pilot Radio

לואי ארמסטרונג ואשתו
שנתיים לשימון שפתיים

הספר שהה לא יותר מאשר הזמן הנחוץ
לרכישת הקריאה והכתיבה. ישר משם עבר
לבית-הספר של הרחוב עצמו. בעודו מופיע
בחברת פוחחים בני-גילו, כשהוא מקבץ
נדבות בזמרה ובנגינה על גבי גיטארה מ-
תוצרת עצמית, בנוויה מקופסת סיגארים,
כפיס עץ ומיתרי נחושת, תפסה אותו המש-
טרה כשבידו אקדח והוא נשלח למסד סגור
לעבריינים צעירים, מקום בו עשה היכרות
עם התצורה, בתזמורת בית-הספר. היתה
זו התצורה שהפכה בידיו לכלי-קסמים, ה-
ביאה לו הון רב, המוערך במיליונים, פיר-
סום בינלאומי ותואר כבוד כמעט-רשמי של
שגריר אמריקאי נודד.

משחת-השפתיים. ארמסטרונג עצמו,
הנוהג להופיע על הבמה בחליפות ערב כחור
לוח, אדומות ולבנות, רואה בתצורה שלו
ממש יצור חי. פעם סיפר ברצינות גמורה
כי התצורה שלו נופה בו על שמשקל גופו
עולה, והזהירה אותו כי השמנה יתרה תזיק
להופעותיו. הוא מיהר להתמסר לדיאטה
קפדנית, הפסיד תוך שלושה חודשים שליש
משקלו.

אולם ארמסטרונג גיש לבריאותו גם ללא
התייעצות עם התצורה. בכל מסעותיו המ-
רובים על פני העולם מלחה אותו רופאו
הפרטי, וכן מטען אדיר של גלולות ותמ-
ציות, חיסאמינים ושרשים. יותר מכל הוא
דואג, כמובן, לבריאות שפתיו המפורסמות,
שהיקנו לו את כינוי "סאצ'מו", שאינו אלא
קיצור של כינוי אחר, "סאצ'לאמות" —
פה-ילקוט. את השפתיים הללו, המכוסות
יבלת מיוחדת, המוכרת רק למנגני כלי-
נשיפה, בוחן ארמסטרונג לעתים קרובות
באמצעות מראה זעירה שהוא שומר תמיד
בכיסו, מחשש ששתיים תמימות לטיפול קפ-
דני בשפתיים, אותן הוא מורח בכמויות
עצומות של משחת-שפתיים מיוחדת, המיו-
צרת למענו בעיר מאנהיים בגרמניה וה-
נושאת עתה את שמו.

בזהירות לא פחותה מטפל ארמסטרונג

ולא לצלצל. הגברת בן-גוריון איננה. יש
כאן ישיבה נחים, לא להפריע."

אחרי שהוצגה בפני האשה השאלה והיא
התבקשה להגיב עליה, ענתה: "אני פה בת-
בית ואני יודעת שהגברת בן-גוריון לא תע-
שה שום דבר שעובר על החוק. אני לא
חושבת שהיא התערבה עבור יריב. אין לי
כל מושג. אני רק רוצה להגיד לך שכולם
יודעים שהגברת בן-גוריון היא די הגונה,
אפילו מחרות יודעים את זה. אני סבתא כמו
כל הסבתות ואתם לא צריכים לשמוע מה
שמדברים ברחוב."

כאשר התבקשה האשה שוב לזהות את
עצמה, השיבה: "אני פה בתיבת תלמידה.
גברת בן-גוריון לא יודעת משום דבר."

★ ★ ★

הסבתא לא הצליחה

לא היתה זו הפעם הראשונה
ששמה של אשת ראש-הממשלה עלה
לכותרות בקשר לפרשת פרוטקציה. לפני
כשנתיים היא היתה מעורבת בפרשת טליה
דיסקין, בתו של קבלן ירושלמי ידוע, שגר
בשכונת לדירת בן-גוריון. אחרי שטליה לא
הורשעה עלידי מנהל בית-הספר לגשת לב-
חינות הבגרות בגלל חולשתה בלימודים (ה-
עולם הזה 1028), שמעה אותה פולה בוכה,
ריחמה על הנערה והפעילה את הקסם של
שמה להפיכת הנוהל במשרד-החינוך.

גם במדינה בה הפרוטקציה היא תופעה
יומיומית ומקובלת, נושאת התערבותה של
אשת ראש-הממשלה בקידום נכדה, אופי של
פגם אסתטי חמור. כשמדובר בענין בטחוני,
העניין חמור שבעתיים.

התלוננה לא מכבר אחותה של פולה, ה-
גרה במעונות-עובדים ברחוב ריינס בתל-
אביב, בפני אחדים משכניה: "פולה הצליחה
לסדר לנוכח שלה שילמד בטכניון ואילו הבן
שלי היה צריך ללכת לצבא."

צמור

דברי סריגה וכל האריגים
העדינים מכבסים אך ורק
בקצה רך ללא אלקלי של
טקסטיל שמפו.

שימו לב

טקסטיל שמפו אמיתי
רק אם האריזה נושאת
את תמונת הילד של
טקסטיל שמפו.

תוצרת
נקה
המפיצים
היחידים
חברת
נורית בע"מ

**למשרד פרסום
דרושה
מוכירה עצמאית
ליום שלם**

עברית, אנגלית, גרמנית
וכתיבה במכונה

אך ורק בעלות נסיון והתנגים
הגיל תפנינה ככתב יד בציון
נסיון ומקומות עבודה קודמים,
לת.ד. 4478, תל-אביב.

**חתום
על
מינוי
לכול
ישראל**

**פנה
לשרות
הבולאי**

חל אביב: רח אלובי 132
ירושלים: בוני הדואר הסרכי
חיפה: הרד הכרס. רח הנלטר

הופיע גליון מס' 16 של

גמד

הירחון המצויר לבידור ולהומור

★

גליון מיוחד לפורים

חומר מגוון ומשעשע

עשרות קריקטורות

★

64 עמודים • 500 פרוטה

פורים עליו עם רהיטי "ארקו"

תל-אביב, רחוב בן-יהודה 43, טלפון 22136

רהיטים לפי תרשימים אדרי-
כליים ומודלים סטנדרטיים.

רוזנברג את איכלר

שקט כמו במפאי

ראש הממשלה דוד בן-גוריון הועמד השבוע בפני בעיה רצינית נוכח ביקורה הקרוב בארץ של המלכה-האם מבלגיה, המלכה **האליזבת**. ראשי הטקס רמזו לו כי לא יוכל לקבל את המלכה בבגדי התאקלי שלו בשדה-בוקר. משום כך נאלץ ביגלי לזמין 4 חליפות-ערב לכבוד המאורע. . . .

משה דיין יומיע שוב בטלפוןיה ה- צרפתית, המתכוננת לצלם בארץ כמה תוכניות, שיכללו גם שיחה עם ביגלי. כותבת התוכניות: **יעל** (פנים חדשות במראה) דיין. . . . את יום הולדתו ה-45 חגג ה- שבוע **סם** (ניצא ונחיה) **דובינר** עלידי- שית בקבוק קוניאק מתוצרת-הארץ, עת התפנה לשעה קלה ממאמציו הבלתי-נלאים לייצב את המצב הכספי בחברת קרגל. את הימים האחרונים של שנת-חיו ה-44 בילה דובינר במלחמה אחרת — נגד מחלת השפ- עת שדבקה לא רק בו, אלא גם באשתו, בבתו ובבנו. . . . בחגיגות העשור של אילת פנתה אשת ראש-הממשלה **פולה בן-גוריון** אל אחד מפעילי המגנבת היהודית המאוחדת בשיקאגו, אדם בשם צימורב, שאלה אותו מדוע אין הוא עוזב את איטקף הפרוטות בחוץ-לארץ ובא עם משפחתו ארצה. "אני מבאי יותר תועלת בחוץ-לארץ", ענה מר צימורב, שהיה בשעתו בגדוד ה- עברי, "אפילו זאב זיבטינסקי אמר לי זאת". שמו של זיבטינסקי הרתח כל-כך את דמה של פולה, עד שבקושי הצליח מנהל משרד ראש הממשלה **דני קולק** לחצק את התיר ממנה. הוא פייס את התיר בהבטיחו לו פגישה עם ביגלי כפיצוי. . . . לשיא עתונאי וזה ביום אילת לא-עתונאי **יעקב הוזמן**, הדיע יותר כמנהל חברת התעופה ארקע: מאמרו על אילת פורסם ב-11 עתונים יומיים, בשבע לשונות (עברית, אידיש, צר- פתית, רומנית, פולנית, הונגרית, גר- מנית). . . . העתונאי האלמוני שהחל לאח- רונה לפרסם במסגריב מאמרים ביקורתיים מאוד על מפאי תחת השם א. רונה, הת- גלה **כשמואל רובינש** איש מפאי, לשעבר מעורכי דבר. . . . כתב אחר של דבר, אף הוא חבר מפאי, הפלכלן ד"ר **נתן בן-נחמן** המרצה בבית-הספר הגבוה למשפט ולכלכלה בתל-אביב, כתיב באחד ה- שיעורים בתלמידיו: "פה יהיה שקט עד שאתה הוראה, כמו אצלנו במפאי". . . .

אסיפת סטודנטים בירושלים, בתשובה לסטר- דנט מפאי שטען כי הירידה נגרמת על-ידי עתונים מחבלים ופרקליטים מסוכנים, השיב המרצה עורך-הדין **שמואל תמיר**: "היה כבר אחד לפני שהפריח תאוריה גאווית זו בזרק אותו לכלבים וסופו היה שזרקו אותו לאשפתות".

★ ★ ★

חיבוק לסימון סיניורה

באחד מנשפי העיריה, בו השתתף ראש- העיר **חיים לבנון**, העלה שחקן תיאטרון הבימה **מאיר מרגלית**, שהופיע באותה מסיבה, זכרונות על פגישתו הראשונה עם לבנון לפני שלושים שנה. היה זה כאשר שניהם עבדו בסליטל ככביש ליד בנימינה והתגוננו מפני כנופיות ערביות שהתנפלו עליהם. אחרי שהודפה ההתקפה, עשו הפו- עלים שמה, ערכו הצגה לכבוד המאורע, ובהצגה הופיעו יחד שני השחקנים — מאיר מרגלית וחיים לבנון. . . . סגן-ראש-

בגורנו, המפיק את קול-הזימרה שלו, אותו קול מחוספס כנייר-זכוכית, שהמאזין תמה המיד אם יחזיק מעמד עד תום השיר. לצו- רך זה, לוגם הוא תערובת של גליצרין בדבש, וכן משקה מזור לא פחות, הקרוי בשם פנטאקריאוסול.

שתלך הממשלה לעזאזל! טיפול שקדני זה אינו נראה מופרז, אם להביא בחשבון מה גדולה ההצלחה שהביאו שפתי- גומי אלה לבעליהן, הן בארץ מולדתו והן בסיבוביו בעולם, שהסיבוב הנוכחי הוא ה- ששי והאחרון שבהם, לדבריו. בנורבגיה, גאלצה המשטרה לפור את אלפי מעריציו בעזרת סילונימים מצינורות כבאים. בפינ- לאנד, היה היחיד שמשך יותר קהל מאשר קונצרט של סיבליוס, שהחזיק לפניו בשיא של משיכת-קהל. בקופנהאגן, ציפה לו ב- תחנת-הרכבת קהל של 10 אלפים איש. באקרה בירת גאנה, השתכן לפניו מפקח המשטרה כי יגנן מוסיקה אטית יותר.

ממשלת ארצות-הברית, הנלחמת בשיניים ובציפורניים על שמירת הפרסטיגיה האמרי- קאית בארצות-החץ, לא אחזה להכיר בערכו של ארמסטרונג. הוא אמריקאי חשוב יותר מאשר אני עצמי הויה אי-פעם, הכריז ג'ורג' אלן, עוזר שר-החיה האמריקאי. סיי- בובו הקוהם של לואי ארמסטרונג, בו נכ- ללה גם ברית-המועצות, נערך בחסותו של משרד-החץ האמריקאי, וגם הסיבוב הנוכחי היה נערך בתנאים דומים, אלמלא שלח ארמסטרונג בחרונו, בימי המהומות בליט- רוק, מברק לנשיא דוד דהייט אייזנהואר: "מצדי, יכולה הממשלה ללכת לעזאזל!"

שלושה תריסריב מטפחות. רגישותו של ארמסטרונג לאפליית הכושים מתבטאת בין השאר בשרשרת-זהב שהוא עונד על ידו, כמזכרת לעבדות. אולם צהארו מקושט בשרשרת סגנונית יותר, עליה ענודים סמ- לי חמש דתות, כולל מגן דוד. "כשיבואו מהשמים לקחת אותי", הוא אומר, "אני רוצה להיות מוכן".

התיאטרואיות שלו בנגינת הצוצרה הפכה לאגדה בעודו בחיים. אין מנגינת-הצוצרה אחר עלי-אדמות, אשר למרות הצליל המחוספס והבלתי-המוקצע שלו, ילהיב וישלחב את מאזיניו ואין מנגן יותר, אשר ללא כל לה- טוטים טכניים מקפיד את מאזיניו ממקומם. כי ארמסטרונג מפיץ מחצוצרה גז אמרי- תי. עובדה זו היא שהביאה לו את הכבוד המיוחד במינו, להיות מוזמן לנגן כסוליסט עם התזמורת הפילהארמונית הלונדונית ל- ערב אחד.

אך שלמות זו של ביצוע איננה נקגית בקלות. ארמסטרונג, המתאמן עדיין יום-יום, נוסף מדי ערב קיתונים של זיעה, מחליף כמה וכמה חולצות ומעילים בכל הופעה. אסתי נושאת אתה, דרך קבע, שלושה תרי- סרי מטפחות לבנות לכל קונצרט של בעלה. לעתים קרובות כינוהו בתואר "אבי ה- גאוי". ארמסטרונג עצמו מתנגד בתוקף ל- כינוי זה, שאינו נכון מבחינה היסטורית. "נכון יותר לומר", הוא טוען, "שאני וה- גאז נולדנו ביום אחד. אנחנו אחים תאומים".

תדריך

הצגות

● **הסוחר מוונציה** (הבימה) — ה- נסיונות להגן על שילוק היהודי, לא הר- עילו לשילוק, אולם הויקו לשקספיר.

● **נורה** (התיאטרון הקאמרי) מוצג היסטורית-תיאטרוני מימי מלחמת האשה לעצ- מאותה. תנה מרון — זאת אומרת מעולה.

● **מאריס** (התיאטרון הקאמרי) — שית מבריק, משחק מצויין של אברהם בן- יוסף ורעננה מיניט של גילה אלמגור ב- מחזה על גורלם של אנשים קטנים בגל- מארסי, המבטיח הצלחה נוספת לקופת ה- קאמרי.

אופרה

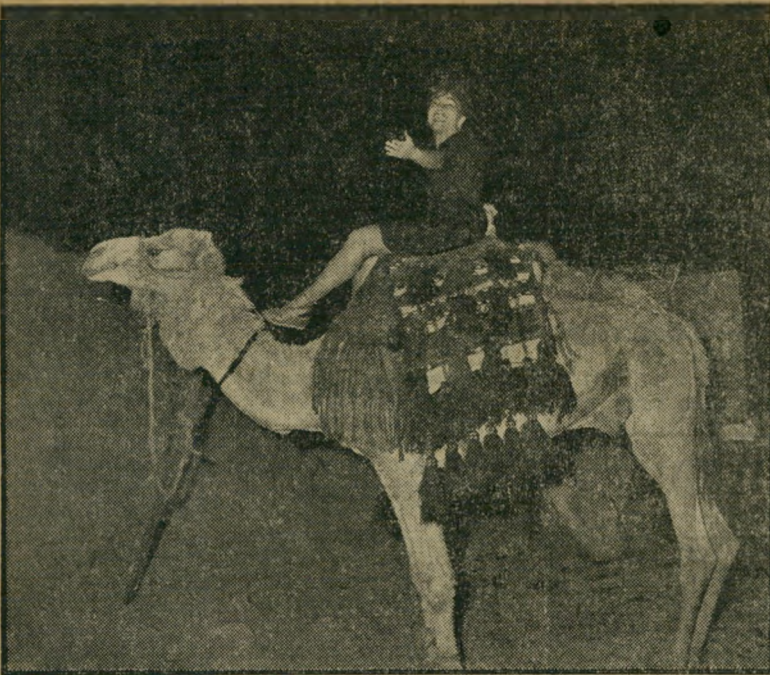
● **לה טראוויאטה** (האופרה הי-ש- ראלית) — אמלינה דה'חיסה, בתפקיד ה- ראשי, יפה ומוכשרת כל-כך, עד שאפשר לשאת גם את כל השאר.

תערוכות

● **תור הזהב של אמנות הר- לאנד** (ביתן הגנה רובינסוני) — רמב- רנדט, פרנס האלס וכל השאר, אסור ל- החמץ.

בידור

● **איב מונטאן** (היכל התרבות) — קוסם השנסון הצרפתי במופע יחיד.

ריקה זראי וידיד
"אוהב אותך. סטופ."

זאת גינצבורג, ותיאר את החשבון שיוגש לו, נחרד. הוא פקד מיד לקחת את העוגות והמיץ, מהאנשים שהוגשו להם. אולם זה לא עזר לו. למרות שלא אכלו את העוגות, נאלץ גינצבורג לשלם עבורן, לקח את העוגות הביתה בקופסת קרטון. . . . **ריקה זראי**, שירדה להופיע במחזה המוטיקלי באילת, לרגל חגיגות העשור לכיבוש העיר, לקחה עמה לשם את בתה ואמה. גם אחרי שחזרה לתל-אביב, מתקבלים באילת מדי יום מברקים על שמה מבועלה ויוחנן זראי שהגיע לפאריס: "השגתי חוזה במועדון פלוני. אוהב אותך. סטופ. יוחנן". אגב, ריקה שהתידדה מאוד עם הגמלים המופיעים ב- הצגה, הסכימה אחרי ההופעה לטפס על אחד מהם בשמלת ערב, אחרי שצלמים ביקשו ממנה לעלות על הגמל כדי לצלמה נופלת ממנו. לאכזבת כולם לא הפיל הגמל את ריקה, אלא הורידה בעדינות.

★ ★ ★

דוגמנית על הסודביצים

יוסף ("פפו") **מילוא**, במאי הקאמרי לשעבר, ששהה לאחרונה בברלין, נפרד מ- **יהודית קורן** השחקנית הבלגית, חת- ברתה שהה בברלין. יהודית חזרה לוינה, שם היא עומדת לשחק בהצגות תיאטרון, ואילו פפוי ימים שני מחזות בברלין, יסע ללונדון לביים שם את הוא הלך בשדות למשה שמיר, ויחזור לארץ בעוד כחודשיים לתקופה קצרה על-מנת לביים את התכנית הבאה במועדון התיאטרון. . . . אגב, הצגת התכנית על קול-ישראל על ידי רביעיית מועדון התיאטרון, עליה עובדים כבר מספר חודשים, התעכבה בגלל מחלתו של הבמאי **שרגא פרידמן** שביים את התכנית, שכב לאחרונה ששה שבועות רצופים בהדסה בירושלים. . . . חדשה אחרת מתחום המר- עון היא הופעתו של הגיטריסט **סילבר ברם**, המופיע בפני קהל בקטעי מוסיקה רצינית, כולל קטעים של באך. רק מעטים מבין שומעיו יודעים כי במשך היום סילבר, שהוא עולה מאנגליה ובעלה של יהודית ברם השרה במרתף המועדון, הוא כימאי במכון ויצמן. . . . אחרי שבאחד ממדורי הרכילות בעתון ערב, פורסם כי לאחד הרחוקים הנצחיים של תל-אביב, יבואן חלקי- החילוף למטוסים **פוקה הירש** מלאו 51 שנה והוא מוכן להתחתן, ציפה פוקה למטר של הצעות נשואין מנערות בתיבת הדואר שלו. אחרי ציפה של שבוע, גילה הוא במקום הצעות הנערות, רק הצעה של שד- כנית לבוא ולהירשם במשרדה. . . . זמרת האופרה האמריקאית היפהפיה **אמלינה דה זיטה**, המופיעה באופרה הישראלית, זכתה לחסותו של טנור האופרה הישראלי **יעקב רודן**, שהוא מלחה הקבוע. רודן תרגם את שמה של דה'זיטה לעברית, מציג אותה כגברת בן-חיים. . . . בנשף פורים של הציירים, בו הופיע קונצרטיסט ומארגן שחקן ביל יוסף **אורי זלור**, ששה אורי לשכרה, הפסיק להבחין בין הלצות תמימות להלצות גסות יותר, ובין הלצות מחזיקות בלתי מחזיקות. כבדיה מחזיקה הוא ראה למשל, את מה שעשה כאשר הושיב את נערות, הדוגמנית **אילנה רובינא**, על שולחן עמוס סנדביצים.

פסוקי השבוע

- **ח"כ הצ"כ ישראל רוקח**: "בארצנו לכל אדם שיש לו כסף או אין לו כסף, שיש לו קרדיט או אין לו קרדיט, יש מכונית בגודל אולם הכנסת."
- **שר המשטרה בכור שלום שטרית**: "אם המשטרה התפתחה והת- קדמה, הרי זה רק מפני שיש לה משרד מיוחד המטפל בה."
- **ח"כ מק"י מופיק טובי**, על ססקי-הדין אלוף-משנה יששכר שדמי: "עד עכשיו היתה רק אופרה בגרוש, עכשיו יש גם טרגדיה בגרוש."
- **שר האוצר לוי אשכול**, בשמו של ראש עיריית ניו-יורק רוברט ואגנר: "מיסים זה המס לציביליזציה, רק בגווגל אין מיסים."
- **יוסף אלמוגי**, ראש מטה-הבחירות של מפא"י: "אם מפלגת אחדות-העבודה תמשיך בדרך של השמצת מפא"י, היא תהפך למפלגת אחדות האבודה."
- **ח"כ אחדות-העבודה ישראל גלילי**: "עוד מעט נגיע לכך שמפא"י תזקוק לזכותה גם כל ילד שנולד וכל עץ שניטע בארץ."
- **ח"כ אחדות-העבודה יגאל אלון**, שחזר מסיור בהודו, במועצת מפ- לגתו: "מה בני לביין קולומבוס? קולומבוס לא מנת להגיע להודו וגילה את אמריקה, ואני יצאתי כדי להגיע לאמריקה וגיליתי את הודו."

אכתקיוס אלותי

טיפוס יותר כפרי מאשר עירוני. ומה הן רוצות? "להתכתב עם שני בחורים גבוהים ונחמדים ובגיל 25-30 טיפוסים קיבוצניים, אבל לא מהקיבוץ. נוכל להתכתב עמם על כל נושא שברצונם". תצחקו, אבל אפילו הן תקבלנה מספר לא מבוטל של מכתבים.

האם ידידתה הטובה ביותר נותנת בד אמון?

רא חשוב

(1121/172) הוא דרווי צעיר, הכותב עברית לגמרי לא רעה. ראי בעצמך: "זה באמת לא כל כך חשוב, אבל אני דרווי לפי דת, ואינני דתי בכלל ואוהב לטייל, לקרוא ספרים ולאסוף בולים ומי שתסכים צריכה להיות בגיל 17

1114/141 — מבקשת לומר שהיא בכלל לא שחזה מכתב ואין ברצונה להתכתב או להתוודע אל איש. משהו חמד לו לצון. קורה, לפעמים, אתם יודעים.

הצד השני של הגשר

(1121/169) לגמרי לא כותבת הנה משום שהיא בודדה, או משהו. באמת שלא. תשאלו אותה, אפילו: "...אני כותבת... לא מפני שהמדור 'נוצר בשבילי', ולא מפני שהתערבתי עם חברותי, ולא מפני שאני בודדה. לא דבר מכל אלה. פשוט אני אוהבת לכתוב — ומדורך הוא אחת הדרכים לכך. רואים? אמרתי לכם. ...אני רואה בהתכתבות עם אדם זר — הרפתקה רוחנית. דומה הדבר למכתב שמכניסים לבקבוק ומשליכים לים, מי ימצאנו? ההתכתבות עלולה לפתוח בפני אופקים חדשים, אנשים זרים. בקיצור, אני מקצה להתכתבות תוסף לי עניין.

...אני פקידה בת 26, מתעניינת ב— כמעט הכל. ואשר לצידו השני של הגשר? אינני מגבילה אותו בנושאי ההתכתבות, כי צריך הוא להיות קלע גרוע ביותר כדי לא לפגוע באחד מנושאי התעניינותי. ...אגב: מי אשר יש בכוחו לפתוח את מכתבו ב"אלמונית קסומה" — מוטב שיחסוך את מחיר הבול. אני מתכוונת ברצינות להתכתב. או נכון יותר להתכתב ברצינות.

אולי תמחקו את החיוך המטופש מעל פרצופכם?

יש בו איזה משהו

מכתבו של (1121/170) היה גבוה ומבולבל במקצת. הבינוני איכשהו, שהוא ירושלמי, המתגורר עתה במגדל אשקלון, ושהוא שחרחר ומושקף וסימפטי ואומר על עצמו שאין הוא יפה ביותר, אבל בכל זאת יש בו משהו. הוא בטוח שיוכל לעניין צעירה כבת 18-19 מסביבות אפרידיר — אשקלון. הוא נשמע לי רציני גורא, אך אין לך מה לדאוג ביחס למה שתכתבי לו. בלאו הכי אין הוא מתכוון ליותר מאשר מכתב אחד. בזאת אין הוא שונה מכל השאר.

קיבוצניקים, ורא מהקיבוץ

חבל שאינני יכולה לראות את (1121/171). הן נשמעות כמו בנות 15 ושלוש חודשים למרות שהן בנות 22 ו23. כל כך מבריקות! אחת, תארו לכם, היא פקידה והשנייה "מקצוע דומה", ושתיהן מבטיחות הן, הינן "בנות נחמדות, גבוהות,

נערת השבוע

היא מבלונדת ומתחננת כזאת ומעגלת עוד יותר את עיניה החומות בהבעה של תמימה מקצועית. וכמעט אין הצגה בקאמרי שאייאפשר לראות אותה. גילה אלמגור, היא חמודה ודקורטיבית על הבמה, אבל... עוד מעט גם אי אפשר יהיה להתחמק מלשמוע אותה. היא מגישה תוכניות ברדיו, ובשביל הכסף שלי — היא יורשת חלשה למרים תמיר. כן, אבל יש לה מה שאין לי... שיער בלונדי, פרצוף מתוק וכמה שנים פחות.

וגם תשלח תמונה. ★ ★ ★ האם "אתה זוכר" הוא אחד ממספטי החביבים עליה ביותר? ★ ★ ★

תיכון מסויים

היא נורא התלבטה (1121/173) עד שהיא החליטה לכתוב אבל היא דחקה העיזה. אתם יודעים למה כי היא נפרדה רק לפני זמן קצר מהחבר שלה. באמת. או משעם לה. זה אמנם פגע בה קשות. אבל היא בטוחה שהיא תתגבר. היא בת 16. שחרחרת. יש לה עיניים שחורות. אומרים שהן משגעות. כן, לומדת בבית-ספר תיכון מסויים לא חשוב איזה. והיא מתעניינת בהצגות, במוסיקה קלאסית וקלה ותולעת ספרים. אז בעד זה היא רוצה להתכתב עם בן אחר. בן 18 או משהו כזה. שיש לו תכונות כמו לשלה, אבל לא חשוב איזה צבע-שיער. אבל שיהיה גבוה כי גם היא גבוהה. זהו.

מדרך שימושי לרווק

בגן הציבורי

סלחי לי, האם הספסל תפוס? האם לא קר / חם מדי לגבי עונה זו של השנה? האם מותר לי להציע לך לשוטט קצת בגן? מבין העצים אפשר לראות את המקום בו אני גר. אחותי נמצאת בטח בבית. היא תוכל להגיש לנו קפה. לא, לא, אני מבטיח לך — — —

ברכבת

סלחי לי, האם הספסל תפוס? האם לא קר / חם מדי לגבי עונה זו של השנה? משונה. גם אני נוסע לחיפה / ירושלים / תל-אביב. את רוצה שארים את החלון? להוריד את החלון? אפשר לראות אותך בתל-אביב / חיפה / ירושלים?

ברירה

זהו ההול. הוא צפוף. זוהי פינת-העבודה שלי. היא קטנה מדי. זהו המטבח. נודף בו ריח מאכלים. זהו חדר השינה.

בקודנוע

אני מבקש את סליחתך. האם שרפתי את מעילך / שמלתך / חצאיתך / חולצתך? אפשר להציע לך סיגריה / מיץ תפוזים / שוקולד / ופלה / סוכריות חמוצות? את לא מוצאת שהסרט משעמם? לא היית רוצה לשבת בשורה האחרונה?

בבית המשפט

אין זה כתבידי. אני מכחיש זאת בכל תוקף. אני אעזרע.

הרוצה אתה להצליח בנשפי בדור כפורים?

רכוש את ספריו של

שבח ויס

- 1) העיקר שיהיה שמח... שעשועים התולים למסיבות, שפע של חומר לצון ובדור. ושיועד לענות... (1500 שאלות וחידות מכל שטחי החיים, חידות בתנ"ך וכו').
- 2) מה בעדשות...? חידון ב-150 תמונות. להשיג בהוצאת אחיאסף ירושלים ואצל כל מוכרי הספרים בארץ.

לאשה בהריון

המתנה הנאה ביותר — ספרו החדש של פרופסור אשרמן, "לקראת אמהות". להשיג בכל חנויות הספרים.

עד חצי המלכות...

המלכות של
לחשכון
פוגשית
אסתר המלכה
באחולים לבנים
המלך אחשורוש

חגורת שי כח
התשורה לפורים
לינדיך ולידידיך

בנק לאומי לישראל בעמ

אכול פרי הדר טרי
ותהיה רענן ובריא

ישראל

הגרוש החסר

אחת התופעות הצופה הקולנוע הישראלי הפך כבר אדיש לגמרי לגביהן, היא יומני הקולנוע הישראליים. קטעי הפירוטומה הי רבים שבהם, הכיסוי של מאורעות בלתי מעניינים, צורת ההגשה המשעממת, החדשות הבלתיאקטואליות — כל התופעות האלה, שחזרו במשך שנים ארוכות, נבלעו עלי-ידו הצופה כגלולה מרה. הוא השלים עם כך, שבישראל לא יכולים להיות יומני קולנוע טובים, כשם שלא יכולים להיות בה סדרנים אדיבים.

אולי בשל אדישות זו, שמו רק מעטים לב לכך כי בתקופה האחרונה זו משהו בממלכת יומני הקולנוע. בשבועות האחרונים התדלדלו במקצת קטעי הפירוטומה, הופסק כיסוי של ועידות צרכניות, והחדשות נעשו קצת טריות יותר. עם כל זאת עדיין רחוק היומן מהצורה שעלולה לעניין את הצופה. בארצות אחרות, מקבלים מפיקי היומנים אחוז מסוים מהכנסות הסרט, מ' כיוון שלדעת בעלי בתי-הקולנוע מושך ה' יומן אחוז מסוים מהקהל. בישראל מוכנים בעלי בתי-הקולנוע לשלם למפיקי היומן, ובלבד שלא יצטרכו להציגו, אלא שהחוק מחייב אותם.

במקום קרדיטיות. בעייתו היסודית של היומן הישראלי היא בעיית תקציבית. התקציב הממוצע של הפקת יומן אחד, אחת לשבועיים, מסתכם בסכום של 5350 ל"י. תקציב זה מתכסה על ידי הקצבה של כאלפיים ל"י מצד בעלי בתי-הקולנוע, 700 ל"י דמי הפירוטומה המופיעה בפתחת ה' יומן, ועוד כאלפיים ל"י, שמכניסות שתי הקמות וחצי של קטעי הפירוטומה בכל יומן. לפי חשבון זה מפסידים מפיקי היומן כשש מאות ל"י על כל יומן, המופק אחת לשבועיים — כ-1200 ל"י לחודש.

כל מי שבחן תקציב זה בא בשאלה למפיקי היומנים, של אולפני ההסרטה ושל נגנו: אם אתם מפסידים לשם מה אתם מפיק

מנספילד ב"ארבעה ימים שגעוניים" מין ויין בשפע

קים יומנים? אל תפיקו את היומן ולא תפסידו והצופים יהנו אף הם. למפיקים יש על כך תשובה אחת: "מי שהתחיל לייצר סרטים ויומנים אינו יכול להפסיק. זאת שאלה של פרסטיג' לאולפן". במצב מעין זה אין סיכוי לצופה הישראלי שיוכה לראות יומן מקומי טוב. הפתרון מצוי במקום שונה לגמרי. מוסדות שונים גובים תרומה בסכום קבוע מכל כרטיס. לפי חישובי מפיקי היומנים הישראליים,

עשויה גבית גרוש מכל כרטיס, לממן את יומניהם בצורה שלא יזדקקו עוד אף לקטע פירוטומה קצר אחד. אם הקרן הקיימת לישראל, מוסד שעבר זמנו, גובה מס קבוע מכל כרטיס של מבקר קולנוע, אין ספק שתעשיית היומנים הישראלית זכאית לכך. אם הממשלה, בעלי בתי-הקולנוע והמפיקים יגלו את הנכונות לותר ביחד על סכום של גרוש אחד, עשוי הצופה הישראלי לזכות ביומן קולנוע אנושי.

סרטים

במקום הלילה הראשון

ליל כדורות עם שתיים (גת, תל אביב, בריטניה) הוא סרט המעורר מחשבות נגות מאוד על אפיו של ההומור הבריטי, מאחר והינו מבוסס על קומדיה שהוצגה במשך שלוש שנים בהצלחה, בלונדון. מה שמתרחש בסרט הוא ניסיון לסחוט חיוכים באמצעות בדיחות תפלות וסיטואציה מינית החוזרת על עצמה מספר פעמים רב עד להחליא. מסופר בו על טייס אמריקאי המשרת בבריטניה, שזה עתה נשא לו אשה, ועומד להתחיל עמה את ירח-הדבש והציגו. אלא שבכור הוא מהסס, חלים מספר עיכובים המונעים ממנו לבלות את הלילה במיטתה של כלתו. סמל מטופש מוצא את עצמו נוח מאוד בחברת הזוג, מסרב להשאירם לבד. ואם לא די בזאת מופיעה במקום דיאנה דורס, דיאנה מהתקופה שכלטו בה כל הדברים מלבד כשרונות, וכאשתו לשעבר של קצין התעופה. שלפי החוק הבריטי אין גירושיה עמו תופסים, היא מנסה לסחוט ממנו כספים עליידי נוכחותה במקום.

הדברים המצחיקים שבקומדיה זו צריכים להיחצוץ מהמצב בו מחביא הטייס את שתי הנשים בדירה אחת, מבלי שאחת תדע על חברתה, ומשפיע הכניסות והיציאות לדירה המונעות מהטייס לעשות מה שאחרים עושים בלילה הראשון לנשואיהם. בפעם הראשונה זה עוד מצחיק. בפעם השנייה אפשר להחייך. בפעם השלישית ומשהו זה רק מרגיז.

שגעון טרגי

ארבעה ימים שגעוניים (תל אביב, מהדורש כדי לשגע את קהל הצופים בסרט צבעוני, בו נושעים שלושה טייסים קרביים מצי ארצות-הברית את אויבתם בחזית, עובדים לעורף להתמודד עם צבא חתיכות מסחררות בפיקודה של חזאית גיין מנספילד. קרי גרנט (57), ממלא בסרט זה תפקיד של טייס מצליח שהשכיח עשרות מטוסי זירו יפניים במעמקי האוקיינוס השקט. גרנט מנצל אהבה בפיקוד העליון והבטחה שקיבל מטייס שיכור במסיבת הוללים, יוצא עם שני חברים טייסים לבלוי ארבעה ימי חיפשה שגעוניים בסן-פרנציסקו.

מה שמתרחש אחר-כך מבא במבוכה בלתינעימה את הצופה, הטובע בים אירועי הגבורה הגבריים של השלושה. מין ויין נשפכים בסרט בשפע, כשגיין מנספילד מקריבה לצורך זה את מעמדה בעולם לתחרות סווי פארקר, שאינה מצטיינת אולי בעמדות כה גבוהות כמו לגיין, מגלה הרבה יותר שכל ישר לגבי התנהגות עם הגברים. היחיד המתייחס ברצינות לנעשה בסרט הוא התסריטאי. אולם מאחר וזכה לעיבוד נוסף של שורה של יוצרים, קשה להבין אם כוונתו היתה לכתוב קומדיה, פארסה או טרגדיה.

תדרין

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ אשר העולם הזה ממליץ לראותם: **עמוד האש** (ארמון-דוד, המרכז תל אביב) — סרט ישראלי גדוש כשלונות ומגוון להחריד, אך לא משעמם, בו מתגלה אורי זוהר כגירי לואיס הישראלי. סרט שצריך לראותו בתקוה, שאחרי ייצור עשרה סרטים גרועים כאלה יהיה הסרט האחד-עשר טוב.

שתי פנים לראי (הוד, תל אביב) — מישל מורגאן ובורביל בסרטו של אנדרי קיאט, על הזוג שעולמו השתנה כשהאשה הפכה ממכוערת ליפה.

סביב העולם ב-80 יום (אורגיל, ירושלים) — אלבום תמונות נוף מרהיבות ונעות, כשקנטיפלס ודוד גיבן מקשרים בייניהן באגדה של זיוול ורן.

ציד המכשפות (סמדר, ירושלים) — מחזהו של ארתור מילר על בעיית ה' סובלנות, עם איב מונטאן וסימון סניורה המבקרים בארץ, שהפיקו את הסרט בעצמם.

זה הוא זה:

עם פילטר דיקו

תשבץ העולם הזה 1121

		7	6	5		4	3	2	1	
12					11	10		9		8
	16					15			14	13
		20		19		18				17
			24	23			22			21
	25							27	26	
			29	28						
				33	32	31			30	
39	38			37	36			35		34
			43			42	41			40
		48		47		46	45			44
			52	51		50		49		
				54						53

מאונן: 1. קס'

רקטין; 5. מקום

הפקת הפחם; 9.

הומוריסט; 13.

יהיר; 15. חבר

כנסת; 16. מילת

ברירה; 17. ננס;

היתר; 20.

בושם; 21. מח'

צית הידד; 22.

מס; 23. תושב

חוק; 25. עני;

יצירה ספ'

רותית בחורוים;

מדור פופר

לרי; 30. בקיר-

בת ניר-יצחק; 33.

מפקד אזור; 34.

לצאת. יחיד צווי;

מילת תנאי;

דרך, באיטל-

קית; 38. יחידת מתח; 40. לבוש;

בירת קובה; 43. הירקון; 44.

סוד; 46. סלק, ללא התחלה; 48.

מאתיים ושש; 49. מכונת; 53. רח'

מים; 54. זקן.

מאונך; 2. אינו קהה; 3. ראש

עירית אילת; 4. תנ'; 5. דרגה גבוה

הה ממכ'; 6. מפעל בבעלות סולל-

בונה; 7. כלי בשחמט; 8. טעות;

קבוץ בקרבת לטרון; 11. חקלאי;

בית ספר לפקידות

מרכז מורים מוסמכים

נפתח קורס מוזרו למבוגרים

תל-אביב, רחוב הס 12, טלפון 65061

העולם הבא

טעות לעולם עודקת

בקנותך דר שמש (למרחב)
מרדכי דן, תל-אביב
נאה לשיר: אני לדודי ודודי לי.
לפי הוראות מכרו מפא"י. (חרות)
נחמה כהן, רמת-גן
המרכז אינו מתחייב לקבל את הח' צעה הנבזית ביותר, או כל הצעה אחרת.
הצעה גרועה של מחזה בינוני. (הבוקר)
אליהו ביטון, תל-אביב
הביקורת שפכה עליה אש וגפרית.
חשבון ריחה והספד. (ידיעות אחרונות)
דויד גור, נתניה
מראה על מאזן שלילי, בגלל עונה מתה.

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים מבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה מדי שבוע בשבוע בפרס של עשר לירות ישראליות. הזוכה בפרס השבוע הוא יוסף אמיתי, גבולות.

מכונת האמת

מעשה באורח הגון וטוב, שהתייצב יום אחד במשרד מס הכנסה כדי לשלם את המס. מה שקבע הפקיד — האיש שילם. בעבור שבוע קיבל הזמנה לבקר שנית. "טעניו", הודיעו הפקיד, "עליך לשלם עוד אלף לירות." האיש לא התרגז אפילו. יצא וחזר עם הכסף. כך זה נמשך חודשים. כשפקעה סבלנותו, התפרץ יום אחד למשרד וזרק חבילה גדולה לפני המנהל. "קחו את הפרנסה שלו! למה שאעבוד כמו מטורף בשבילכם? תעבדו בעצמכם!" כשפתחו הפקידים את החבילה, מצאו בתוכה — מכונה להדפסת שטרי כסף.

חוכמת הדורות

• האהבה מעבירה את הד מן. הזמן מעביר את האהבה. (פתגם צרפתי)
• האהבה משולה למלחמה: אתה מתחיל מתי שאתה רוצה ומפסיק כשאתה רק יכול. (פתגם ספרדי)
• כשאנינו יכולים להשיג מה שאנחנו אוהבים, עלינו לאהוב מה שיש לנו. (פתגם איטלקי)
• החיזור הוא מצב שבו רוי דף הגבר אחרי האשה, עד שי היא לוכדת אותו. (פתגם סיני)
• האהבה היא בת האשליה ואם ההתפקחות המרה. (פתגם הודי)
• זה הצוער בשם האהבה, מוצא כי אלף קילומטרים אינם ארוכים מן הקילומטר האחד. (פתגם יפאני)

עלילות שושן הבירה - בשמונה עשר חמשירים ושלושה ציורים

מסיבת הקוקטייל של אחשוורוש

הספור הוא עתיק ונושן מקורו בממלכת שושן. יודע-יח"ן מספרים כי ארע בפורים ועלי-כן יסופר וירונן.

יום אחד הוד מלכנו נמלך ומסיבה של קוקטייל הוא ערך. ונסיכים ופחות (כמאה לפחות) נהרו אל הנשף בסך.

אז מלכנו נמלא חריאף למשמע המענה המחוצף. הוא הפסיק שמחתו וגרש את אשתו ברבייה בלי כל גיעעפעף.

לא כדאי בסיפור שוב לדוש ובכל זאת — מה רב הביקוש, כך יושר ברמה על גגיד רבי-עצמה שמלך מתימן ועד כוש.

והיה אז עליו בשושן וחלפו הטרדות כעשן. וכטוב לב המטובים הובא גדוד בנות-טובים שרקדו, כמעט בלי לבושן.

כך ישב השליט בגפו ושקע בתוך זעם אפוי. אך שבוע עבר והיצר גבר, והחטא שוב רבץ לספוי.

הוא שפך שחרתו ומיסיו ורדה בנתיניו — אריסיו; ושפע הוא בריאות, וברכה וגיאואת הוא רא-ה במרבית מעשיו.

התבסס אז שליט כלי-כול ונראה לו אותו המחול. אז בא צו מלכותי: "לי טובא נא אשתי ותרקוד לפני רוק-אנדרולו"

ויצא קול קורא ברחובות שקרא לציבור הריבות: בואנה חיש להרמון למבחן בהמון לתחר על מקום הכבוד.

אז היה לו גם קוץ באליה: זאת היא ושתי, אשתו הפתיה שהרימה ראשה וגבמה לאישה בעייה על גבי בעייה.

אבל ושתי היתה נקבה עקשנית ומלאת גאווה והצהירה גלויות: "נא למסור לאידיות שגופי לא יוצא לראוה."

נהרו אז בנות למשכן כי בהן בערה אש-חישקן. תוך נענוע עכוז הן פסעו בעוזו והפגינו קסמן ונשקן.

והיתה שם אחת, שמה אסתר, (נערה בת עשרים, לא יותר) אשר מוסקה וזדה המגן על כבודה, לה נתן הרשאה והתר.

גם אותו מרדכי, יאמר, חשבתו הוא עשה כסודי: "אסתר-ל", כך קיחה, להרמון אם טובא, אהפך ליהודי החצה.

ואתו השליט המזוקן על גבי השולחן הוא נרכן ובחן במבט את גווה של כל בת לחדא מה שיש בקנקן.

ופתאום מבטו חיש שלח אל הטור שקרב והלך, אל אסתר שקרבה כה גאה ושלחה וחיצה את ליבו חיש פילח.

ולבסוף — מה אגידה, אחי? נתגשמו כל תקות מרדכי, ואסתר ברוב-און נלקחה להרמון תוך תשואות וקריאות כה-לחי.

הדברים במגילה רשומים, עלילות אהבה ודמים. אם תפצתם לחקור ולדרוש במקור — תמצאום בדברי הימים.

יוסף אמיתי, גבולות

„ותפסיק לאכול את הירקות!“

הערות שוריים

ראש אוניברסיטת אל-אזהר בקהיר הכריז על מלחמת-קודש נגד הקומוניזם...

...אזהרה.

★ ★ ★

רומזים כאילו שר הפנים החליט להעניק מעמד של עיר לאילת, רק כדי ששר הפיתוח המפיימי לא יוכל לעמוד במרכז חגיגות אילת...

...פירוש חדש לפסוק: ערום ועירייה.

★ ★ ★

התפרסמו תמונות נוספות של זיוה שפיר מתפשטת...

...פעם סימל את הארץ הצבר הפשוט, עכשיו הסמל היא הצברית הפשוטה.